

مسائل فصل ششم

۱ – هنگام برداشت تمام یا قسمتی از کالای فروش رفته چه حسابی بدهکار می شود؟

حل:

حساب از برگشت فروش.

۲ – تخفیفی که بابت معیوب بودن کالا به خریدار اعطاء می شود به چه حسابی منظور می شود؟

حل: حساب برگشت از فروش و تخفیفات (نحوه ثبت آن مثل برگشت کالای فروش رفته خواهد بود).

۳ – در صورتی که ۲۸ میلیون ریال کالا با شرط ن/۳۰،۳/۱۰ خریداری شده باشد و وجه کالا ۸ روز بعد از خرید پرداخت شود هنگام پرداخت وجه چه ثبتی در دفتر روزنامه ثبت می شود؟

حل:

حسابهای پرداختنی ۲۸/۰۰۰/۰۰۰

صندوق ۲۷/۱۶۰ /۰۰۰

تخفیفات نقدی خرید ۸۴۰/۰۰۰

بابت پرداخت وجه خرید نسبه با استفاده از تخفیف ۳٪

۴ – تخفیفات تجاری خرید چیست و به چه حسابی منظور می گردد؟

حل:

تخفیف تجاری تخفیفی است که معمولاً بابت خرید عمده به خریداران داده می شود.در صورتی که خریدار مشمول این تخفیف شود مبلغ خرید به صورت خالص ثبت می شود.به عبارت دیگر:تخفیف تجاری جایی ثبت نمی شود.

۵ – بهای تمام شده کالای فروش رفته در موسسات بازرگانی چگونه محاسبه می شود:

حل:

به موجب فرمول ذکر شده در جزوه و همچنین شکل صورت سود و زیان بهای تمام شده کالای فروش رفته به روش زیر محاسبه می شود:
(موجودی کالا در آخر دوره + برگشت از خرید + تخفیفات نقدی خرید) – موجودی کالا در اول دوره + هزینه مستقیم خرید + خرید در طی دوره مالی =
قیمت تمام شده کالای فروش رفته

۶ – مراحل بستن حسابهای موقت در موسسات بازرگانی را توضیح دهید؟

حل:

مرحله اول: حسابهای فروش،برگشت از خرید و تخفیفات و تخفیفات نقدی خرید را بدهکار و حساب خلاصه سود و زیان را معادل جمع این حساب ها بستانکار می کنیم.

مرحله دوم: حسابهای خرید،برگشت از فروش وتخفیفات و تخفیفات نقدی فروش و کلیه حسابهای مربوط به هزینه ها که دارای مانده بدهکار و حساب خلاصه سود و زیان را معادل جمع این حسابها بدهکار می کنیم.

مرحله سوم: برای بستن حساب های موجودی کالای ابتدای دوره حساب خلاصه سود و زیان را بدهکار و حساب موجودی ابتدای دوره را بستانکار می کنیم جهت ایجاد حساب موجودی کالای پایان دوره آن را بدهکار و حساب خلاصه سود و زیان را بستانکار می کنیم.

مرحله چهارم: حساب خلاصه سود و زیان را مانده گیری می کنیم و در صورتی که مانده آن بستانکار باشد حاکی از سود است و حساب خلاصه سود و زیان را بدهکار و سرمایه را بستانکار می کنیم.در صورت بدهکار بودن آن که حاکی از زیان است حساب خلاصه سود و زیان را بستانکار و سرمایه را بدهکار میکنیم.

مرحله پنجم: بستن حساب برداشت که در پی آن حساب سرمایه را بدهکار و برداشت را بستانکار می کنیم.

۷ – حساب موجودی اول دوره و آخر دوره چگونه بسته (ایجاد) می شود؟

حل:

❖ حساب خلاصه سود و زیان

❖ موجودی کالای اول دوره

۸۵/۲/۱۳ – صندوق ۳۲/۰۰۰/۰۰۰

حسابهای دریافتنی ۲۲/۰۰۰/۰۰۰

فروش کالا ۵۴/۰۰۰/۰۰۰

۸۵ /۲/۲۶ – صندوق ۲۱/۰۰۰/۰۰۰

اسناد دریافتنی ۱۸/۰۰۰/۰۰۰

فروش کالا ۳۹/۰۰۰/۰۰۰

۸۵/۴/۱۸ – صندوق ۳/۰۰۰/۰۰۰

حسابهای دریافتنی ۱۴/۰۰۰/۰۰۰

فروش کالا ۸۲/۰۰۰/۰۰۰

۱۰ – رویدادهای زیر در موسسه بازرگانی ندا در سال ۱۳۸۵ اتفاق افتاده است.مطلوبست:

ثبت این رویدادها در دفتر روزنامه موسسه.

۸۵/۱/۱۴ مبلغ ۵۰ میلیون ریال کالا از شرکت تولیدی مهران با شرط ن ۱۰/۳/۳۰

(نسیه ۶۰ روزه ۳۰ درصد تخفیف اگر تا ۱۰ روز وجه پرداخت شود) خریداری شد.

۸۵/۱/۱۴ مبلغ ۸۲۰۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده پرداخت شد.

۸۵/۱/۲۳ وجه کالای خریداری شده از شرکت تولیدی مهران پرداخت شد.

۸۵/۱/۲۴ مبلغ ۲۶ میلیون ریال کالا از شرکت بهار با شرط ن/۱۰/۲۵۰ خریداری شد.

۸۵/۳/۳ وجه کالای خریداری شده از شرکت تولیدی بهار پرداخت شد.

۸۵/۳/۱۴ مبلغ ۵۰ میلیون ریال کالا از شرکت تولیدی گلها با شرط ن/۹۱۰/۳۶۰ خریداری شد.

۸۵/۳/۱۴ مبلغ ۷۰۰۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده پرداخت شد.

۸۵/۳/۱۸ مبلغ ۱ میلیون ریال از کالای خریداری شده از شرکت گل ها به آن شرکت برگشت داده شد.

۸۵/۳/۲۰ مبلغ ۲۸ میلیون ریال کالا از شرکت خوشنام خریداری و ۸ میلیون ریال آن نقدا پرداخت و برای بقیه یک سفته ۴ ماهه ۵ درصد تسلیم فروشنده شد.

۸۵/۴/۱۲ مبلغ ۴۶ میلیون ریال کالا به فروش رسید و ۲۱ میلیون ریال آن نقدا دریافت شد.

۸۵/۴/۱۵ مبلغ ۳۲ میلیون ریال کالا به فروش رسید و ۱۲ میلیون ریال آن نقدا دریافت و برای بقیه یک سفته سه ماهه دریافت شد.

۸۵/۴/۲۸ مبلغ ۶۵ میلیون ریال کالا به فروش رسید و یک سفته ۶ ماهه ۳۲ میلیون ریالی ۶٪ و ۲۳ میلیون ریال وجه نقد دریافت شد.

حل:

۸۵/۱/۱۴ – خرید کالا ۵/۰۰۰/۰۰۰

حساب های پرداختنی ۵/۰۰۰/۰۰۰

۸۵/۱/۱۴ – هزینه حمل کالای خریداری شده ۸۲/۰۰۰

صندوق ۸۲۰/۰۰۰

۸۵/۱/۲۲ – حسابهای پرداختنی ۵/۰۰۰/۰۰۰

صندوق (۱) ۴۸/۵۰۰/۰۰۰

ت ن خ ۱/۵۰۰/۰۰۰

۸۵/۱/۲۴ – خرید کالا ۲۶/۰۰۰/۰۰۰

حساب های پرداختنی ۲۶/۰۰۰/۰۰۰

۸۵/۳/۱۴ – خرید کالا ۵/۰۰۰/۰۰۰

حسابهای پرداختنی ۵۰/۰۰۰/۰۰۰

۸۵/۳/۱۴ هزینه حمل کالای خریداری شده ۷۰۰/۰۰۰

صندوق ۷۰۰/۰۰۰

۸۵/۳/۱۸ – حساب های پرداختنی ۱/۰۰۰/۰۰۰

ب ا ز خ و ت ۱/۰۰۰/۰۰۰

۸۵/۳/۲۰ – خرید کالا ۲۸/۰۰۰/۰۰۰

صندوق ۸/۰۰۰/۰۰۰

حسابهای پرداختنی ۲۰/۰۰۰/۰۰۰

۸۵/۴/۱۲ – صندوق ۱۲/۰۰۰/۰۰۰

حسابهای دریافتنی ۲/۰۰۰/۰۰۰

فروش کالا ۳۲/۰۰۰/۰۰۰

۸۵/۴/۲۵ – صندوق ۲۳/۰۰۰/۰۰۰

اسناد دریافتنی ۳۲/۰۰۰/۰۰۰

فروش کالا ۶۵/۰۰۰/۰۰۰

۱۱ – اطلاعات زیر از تراز آزمایشی اصلاح شده شرکت چهره در تاریخ ۱۳۸۵/۱۲/۲۹ استخراج گردیده است:

نام حساب	مانده بدهکار	مانده بستانکار
موجودی کالا در ابتدای دوره	۶۵۰۰۰۰	
خرید	۲۱۰۰۰۰۰۰	
برگشت از خرید و تخفیفات		۲۳۰۰۰۰۰۰
تخفیفات نقدی خرید		۱۲۰۰۰۰۰۰
فروش		۲۸۵۰۰۰۰۰۰
برگشت از فروش و تخفیفات	۶۰۰۰۰۰۰	
تخفیفات نقدی فروش	۷۰۰۰۰۰۰۰	
هزینه حمل کالای خریداری شده	۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
هزینه حقوق	۱۸۰۰۰۰۰۰۰	
هزینه اجاره	۶۴۰۰۰۰۰۰۰	
هزینه آب و برق	۵۲۰۰۰۰۰۰۰	
برداشت	۲۰۰۰۰۰۰۰۰	

در ضمن موجودی کالای پایان دوره شرکت (در تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹) ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال است و ۶۰ درصد هزینه های حقوق اجاره و آب و برق جزء هزینه های عمومی و اداری و ۴۰٪ آن جزء هزینه های فروش است.

مطلوبست:

الف) تهیه صورت سود و زیان شرکت برای سال مالی منتهی به تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹

ب) ثبت های روزنامه مربوط به بستن حسابهای موقت در پایان سال ۱۳۸۵

حل:

الف –

شرکت چهره

صورت حساب سود یا زیان

برای سال منتهی به ۱۳۸۵/۱۲/۲۹

فروش	۲۸۵۰۰۰۰۰
کسر شود:	
برگشت از فروش و ت	۶۰۰۰۰
ت ن ف	<u>۷۰۰۰۰۰۰</u>
جمع کاهش	<u>۷۶۰۰۰۰۰</u>
فروش خالص	
	۲۰۹۰۰۰۰۰
قیمت تمام شده کالای فروش رفته :	
موجودی کالای اول دوره	۶۵۰۰۰۰
خرید کالا	۲۱۰۰۰۰۰۰
اضافه شود:	
هزینه حمل:	۱۲۰۰۰۰۰
قیمت تمام شده کالای خریداری شده:	۲۲۲۰۰۰۰۰
کسر شود:	
ب ا ز خ و ت:	۲۳۰۰۰۰۰
ت ن خ	<u>۱۲۰۰۰۰۰</u>
جمع کاهش	(۳۵۰۰۰۰۰)
خرید خالص:	<u>۱۸۷۰۰۰۰۰</u>
قیمت تمام شده کالای آماده برای فروش	۱۹۳۵۰۰۰۰
کسر شود:	
موجودی کالای پایان دوره:	<u>(۱۵۰۰۰۰۰)</u>
قیمت تمام شده کالای فروش رفته	<u>۱۷۸۰۰۰۰۰</u>
سود ناخالص	۳۰۵۰۰۰۰
کسر شود:	
هزینه های عملیات:	
هزینه های اداری و عمومی	۱۷۷۶۰۰۰
هزینه های توزیع و فروش	۱۱۸۴۰۰۰
جمع هزینه های عملیات	<u>(۲۹۶۰۰۰۰)</u>
زیان خالص	۹۰۰۰

قسمت ب-

۸۵/۱۲/۲۹ – خلاصه سود یا زیان ۶۵۰/۰۰۰

موجودی کالای اول دوره ۶۵۰/۰۰۰

۸۵/۱۲/۲۹ – موجودی کالای پایان دوره ۱/۵۰۰/۰۰۰

خلاصه سود یا زیان ۱/۵۰۰/۰۰۰

۸۵/۱۲/۲۹ – خلاصه سود یا زیان ۱۲/۰۰۰/۰۰۰

هزینه حمل کالای خریداری شده ۱۲/۰۰۰/۰۰۰

خلاصه سود یا زیان ۷/۰۰۰/۰۰۰

ت ن ف ۷/۰۰۰/۰۰۰

خلاصه سود یا زیان ۳۱۶۰۰۰۰

هزینه حقوق ۶۴۰۰۰۰

هزینه اجاره ۵۲۰۰۰۰

هزینه آب و برق ۲۰۰۰۰۰۰

۸۱/۱۲/۲۹ – در صورت سود خالص: خلاصه سود یا زیان **

سرمایه **

۸۵/۱۲/۲۹ – سرمایه ۲/۰۰۰/۰۰۰

برداشت ۲/۰۰۰/۰۰۰

۱۲ – اطلاعات زیر از تراز آزمایشی اصلاح شده شرکت بوستان در تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹ استخراج گردیده است:

نام حساب	مانده بدهکار	مانده بستانکار
موجودی کالا در ابتدای دوره	۶۵۶۰۰۰	
خرید	۲۱۵۰۰۰۰	
برگشت از خرید و تخفیفات		۲۳۰۰۰
تخفیفات نقدی خرید		۱۲۰۰۰۰
فروش		۲۸۵۰۰۰۰
برگشت از فروش و تخفیفات	۵۰۰۰۰	
تخفیفات نقدی فروش	۴۰۰۰۰	
هزینه حمل کالای خریداری شده	۱۲۰۰۰۰	
هزینه حقوق	۲۸۰۰۰۰	
هزینه اجاره	۴۲۰۰۰	
هزینه آب و برق	۲۰۰۰۰	
برداشت	۱۰۰۰۰۰	

در ضمن موجودی کالای پایان دوره شرکت (در تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹) ۱۴۰۰۰۰ ریال است و ۵۵٪ هزینه های حقوق اجاره و آب و برق جزء هزینه های عمومی و اداری و ۴۵٪ آن جزء هزینه های فروش است.

مطلوبست:

الف) تهیه صورت سود و زیان شرکت برای امسال مالی منتهی به تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹

ب) ثبت های روزنامه مربوط به بستن حسابهای موقت در پایان سال ۱۳۸۵

حل:

الف –

شرکت بوستان

صورتحساب سود یا زیان

برای سال منتهی به ۱۳۸۵/۱۲/۲۹

فروش	۳۸۵۰۰۰۰	
ب ا ز ف و ت	۵۰۰۰۰	
ت ن ف	<u>۴۰۰۰۰</u>	
جمع کاهش	<u>(۹۰۰۰۰)</u>	
فروش خالص	۳۷۶۰۰۰۰	
قیمت تمام شده کالای فروش رفته:		
موجودی کالای اول دوره	۶۵۰۰۰۰	
خرید کالا	۲۱۰۰۰۰۰۰	
اضافه شود:		
هزینه حمل	<u>۱۲۰۰۰۰۰</u>	
قیمت تمام شده کالای خریداری شده	۲۲۰۰۰۰۰	
کسر شود:		
ب ا ز خ و ت	۲۳۰۰۰۰۰۰	
ت ن خ	<u>۱۲۰۰۰۰۰</u>	
جمع کاهش	<u>(۳۵۰۰۰۰۰)</u>	
خرید خالص	<u>۱۸۷۰۰۰۰۰</u>	
قیمت تمام شده کالای آماده برای فروش	۱۹۳۵۰۰۰۰	
کسر شود:		
موجودی کالای پایان دوره	<u>(۱۵۰۰۰۰۰)</u>	
قیمت تمام شده کالای فروش رفته	<u>۱۷۸۵۰۰۰۰</u>	
سود ناخالص	۳۰۵۰۰۰۰	
کسر شود:		
هزینه های عملیات:		
هزینه های عمومی و اداری	۱۷۷۶۰۰۰	
هزینه های توزیع و فروش	۱۱۸۴۰۰۰	
جمع هزینه های عملیات	<u>(۲۹۶۰۰۰۰)</u>	
زیان خالص	۹۰۰۰	

قسمت ب –

۸۵/۱۲/۲۹ – خلاصه سود یا زیان ۶۵۰/۰۰۰

موجودی کالای اول دوره ۶۵۰/۰۰۰

۸۵/۱۲/۲۹ – موجودی کالای پایان دوره ۱/۵۰۰/۰۰۰

خلاصه سود یا زیان ۱/۵۰۰/۰۰۰

۸۵/۱۲/۲۹ – خلاصه سود یا زیان ۱۲/۰۰۰/۰۰۰

هزینه حمل کالای خریداری شده ۱۲/۰۰۰/۰۰۰

خلاصه سود یا زیان ۷/۰۰۰/۰۰۰

ت ن ف ۷/۰۰۰/۰۰۰

خلاصه سود یا زیان ۳۱۶۰۰۰۰

هزینه حقوق ۶۴۰۰۰۰

هزینه اجاره ۵۲۰۰۰۰

هزینه آب و برق ۲۰۰۰۰۰۰

۸۱/۱۲/۲۹ – در صورت سود خالص:خلاصه سود یا زیان **

سرمایه**

۸۵/۱۲/۲۹ – سرمایه ۲/۰۰۰/۰۰۰

برداشت ۲/۰۰۰/۰۰۰

۱۲- اطلاعات زیر از تراز آزمایشی اصلاح شده شرکت بوستان در تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹ استخراج گردیده است:

نام حساب	مانده بدهکار	مانده بستانکار
موجودی کالا در ابتدای دوره	۶۵۶۰۰۰	
خرید	۲۱۵۰۰۰۰	
برگشت از خرید و تخفیفات		۲۳۰۰۰
تخفیفات نقدی خرید		۱۲۰۰۰۰
فروش		۲۸۵۰۰۰۰
برگشت از فروش و تخفیفات	۵۰۰۰۰	
تخفیفات نقدی فروش	۴۰۰۰۰	
هزینه حمل کالای خریداری شده	۱۲۰۰۰۰	
هزینه حقوق	۲۸۰۰۰۰	
هزینه اجاره	۴۲۰۰۰	
هزینه آب و برق	۲۰۰۰۰	
برداشت	۱۰۰۰۰۰	

در ضمن موجودی کالا پایان دوره شرکت (در تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹) ۱۴۰۰۰۰ریال است و ۵۵٪ هزینه های حقوق اجاره آب و برق جزء هزینه های عمومی و اداری و ۴۵٪ آن جزء هزینه های فروش است.

مطلوبست:

الف) تهیه صورت سود و زیان شرکت برای سال مالی منتهی به تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹

ب) ثبت های روزنامه مربوط به بستن حسابهای موقت در پایان سال ۱۳۸۵

حل

الف –

شرکت بوستان

صورتحساب سود یا زیان

برای سال منتهی به ۸۵/۱۲/۲۹

فروش	۳۸۵۰۰۰۰
کسر شود:	
باز ف و ت	۵۰۰۰۰
ت ن ف	۴۰۰۰۰
جمع کاهش	(۹۰۰۰۰)
فروش خالص	۳۷۶۰۰۰۰
قیمت تمام شده کالای فروش رفته:	
موجودی کالای اول دوره	۶۵۶۰۰۰
خرید کالا	۲۱۵۰۰۰۰
اضافه شود:	
هزینه حمل	۱۲۰۰۰۰
قیمت تمام شده کالای خریداری شده	۲۲۷۰۰۰۰
کسر شود:	
باز خ و ت	۲۳۰۰۰
ت ن خ	۱۲۰۰۰۰
جمع کاهش	(۱۴۳۰۰۰)
خرید خالص	۲۱۲۷۰۰۰
قیمت تمام شده کالای آماده برای فروش	۲۷۸۳۰۰۰
کسر شود:	
موجودی کالای پایان دوره	(۱۴۰۰۰۰)
قیمت تمام شده کالای فروش رفته	۲۶۴۳۰۰۰
سود ناخالص	۱۱۱۷۰۰۰
کسر شود:	
هزینه های عملیات:	
هزینه های عمومی و اداری	۱۸۸۱۰۰
هزینه های توزیع و فروش	۱۵۳۹۰۰
جمع هزینه های عملیات	(۳۴۲۰۰۰)
سود خالص	۷۷۵۰۰۰

۱۳ – اطلاعات زیر از تراز آزمایشی اصلاح شده شرکت بهستان در تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹ استخراج گردیده است:

نام حساب	مبلغ
فروش	۲۰۰۰۰۰۰
خرید	۱۲۰۰۰۰۰
برگشت از خرید و تخفیفات	۵۰۰۰۰
تخفیفات نقدی فروش	۳۰۰۰۰
برگشت از فروش و تخفیفات	۴۰۰۰۰
هزینه عمومی و اداری	۲۵۰۰۰۰
موجودی کالا در ۱/۱/۸۲	۳۰۰۰۰۰
موجودی کالا در ۲۹/۱۲/۸۲	۴۲۰۰۰۰
هزینه حمل کالای خریداری شده	۶۵۰۰۰

مطلوبست:

تهیه صورت سود و زیان شرکت:

حل:

شرکت بهستان

صورتحساب سود یا زیان

برای سال منتهی به ۸۵/۱۲/۲۹

۲۰۰۰۰۰۰

فروش

کسر شود:

ب ف و ت ۴۰۰۰۰

ت ن ف ۳۰۰۰۰

جمع کاهش

(۷۰۰۰۰)

فروش خالص ۱۹۳۰۰۰۰

کسر شود:

قیمت تمام شده کالای فروش رفته:

۳۰۰۰۰۰

موجودی کالای اول دوره

خرید کالا ۱۲۰۰۰۰۰

اضافه شود:

۶۵۰۰۰

هزینه حمل

۱۲۶۵۰۰۰

قیمت تمام شده کالای خریداری شده

کسر شود:

ب ا ز خ و ت ۵۰۰۰۰

خرید خالص

۱۲۱۵۰۰۰

قیمت تمام شده کالای آماده برای فروش

۱۵۱۵۰۰۰

کسر شود:

موجودی کالای پایان دوره	(۴۲۰۰۰۰)
قیمت تمام شده کالای فروش رفته	۱۰۹۵۰۰۰
سود ناخالص	۸۳۵۰۰۰
کسر شود:	
هزینه های عملیات:	
هزینه های عمومی و اداری	۲۵۰۰۰۰
جمع هزینه های عملیاتی	(۲۵۰۰۰۰)
سود خالص	۵۸۵۰۰۰

۱۴ – اطلاعات زیر از تراز آزمایشی اصلاح شده شرکت گلستان در تاریخ ۸۵/۱۲/۲۹ استخراج گردیده است:

نام حساب	مبلغ
فروش خالص	۲۴۰۰۰۰۰
بهای تمام شده کالای خریداری شده	۱۳۵۰۰۰۰
موجودی کالا در ۸۲/۱۲/۲۹	۳۰۰۰۰۰
جمع هزینه عمومی و اداری فروش	۴۵۰۰۰۰
سود خالص	۲۵۰۰۰۰

مطلوبست:

محاسبه مبلغ موجودی کالای اول دوره شرکت گلستان

حل:

هزینه های عمومی و اداری و فروش – ناویژه = سود ویژه دوره مالی

$$۷۰۰۰۰۰=سود\ ناویژه \rightarrow ۴۵۰۰۰۰ - ؟ = ۲۵۰۰۰۰۰$$

بهای تمام شده کالای فروش رفته – فروش خالص = سود ناویژه

$$۱۷۰۰۰۰=بهای\ تمام\ شده\ کالای\ فروش\ رفته \rightarrow ؟ - ۲۴۰۰۰۰۰ = ۷۰۰۰۰۰$$

سود ناخالص – فروش خالص = قیمت تمام شده کالای فروش رفته

$$۱۷۰۰۰۰۰ = ۲۴۰۰۰۰۰ - ۷۰۰۰۰$$

موجودی کالای پایان دوره – موجودی اول دوره + بهای تمام شده کالای خریداری شده = قیمت تمام شده کالای فروش رفته

$$۱۷۰۰۰۰۰ = ۱۳۵۰۰۰۰ + ؟ - ۳۰۰۰۰۰$$

$$۶۵۰۰۰۰ = موجودی\ کالای\ اول\ دوره \rightarrow$$

خلاصه فصل هفتم

تعریف کاربرگ:

کاربرگ ورقه ستون بندی شده ای است که به منظور فراهم آوردن اطلاعات لازم برای اصلاح حسابها،تنظیم صورتهای مالی و بستن حسابها در پایان سال مالی تهیه می شود.

✓ کاربرگ جایگزین صورتهای مالی نیست و به عنوان نتیجه نهایی کار حسابداران نیز ارائه نمی شود بلکه وسیله ای است که جمع آوری اطلاعات لازم را برای تهیه صورتهای مالی و ثبت عملیات مربوط به اصلاح و بستن حسابها تسهیل می کند.

✓ کاربرگ جزء مدارک رسمی یا دائمی حسابداری به شمار نمی آید و معمولا با مداد نوشته می شود.بنابراین هر اشتباهی را در آن می توان قبیل از تهیه صورتهای مالی پایان دوره،به آسانی اصلاح و برطرف کرد.

✓ کاربرگ ورقه ستون بندی شده ای است که به منظور فراهم آوردن اطلاعات لازم برای اصلاح (تعدیل) حسابها،تهیه صورت های مالی و بستن حسابها در پایان سال مالی تهیه می شود

✓ کاربرگ به بخشهای زیر تقسیم می شود:

الف) تراز آزمایشی

ب) اصلاحات

ج) تراز آزمایشی اصلاح شده

ه) ترازنامه

تهیه کاربرگ:

۱ – نوشتن عنوان:

عنوان کاربرگ شامل موارد زیر است که به ترتیب در سه سطر نوشته می شود:

نام شرکت : شرکت کاکتوس

نام فرم : کاربرگ

دوره زمانی که کاربرگ برای آن مدت تهیه می شود.

۲– بخش تراز آزمایشی

حسابدارن معمولاً برای صرفه جویی در وقت،تراز آزمایشی پایان دوره را در کاربرگ می نویسند.یعنی نام و مانده حسابها را مستقیماً از دفتر کل به ستون های بدهکار و بستانکار بخش تراز آزمایشی کاربرگ منتقل می نمایند.

۳– بخش اصلاحات:

ثبتهای اصلاحی به همان ترتیبی که در دفتر روزنامه ثبت می شوند باید در ستونهای بخش اصلاحات کاربرگ درج گردد.

✓ ستون های بخش اصلاحات کاربرگ برای جمع آوری و ثبت این اطلاعات مورد استفاده قرار می گیرد.

۴– بخش تراز آزمایشی اصلاح شده:

در این مرحله،ارقام مندرج در بخش تراز آزمایشی با ارقام مندرج در بخش اصلاحات،به صورت افقی جمع جبری شده و مانده های صحیح در بخش تراز آزمایشی اصلاح شده نوشته می شود.

✓ اگر حسابی در بخش تراز آزمایشی مانده بدهکار داشته و در بخش اصلاحات بدهکار شده باشد،این دو رقم باهم جمع می شود.

✓ اگر حسابی در بخش تراز آزمایشی مانده بدهکار داشته و در بخش اصلاحات بستانکار شده باشد،رقم بستانکار از رقم بدهکار کسر می شود.

✓ اگر حسابی در بخش تراز آزمایشی مانده بستانکار داشته و در بخش اصلاحات بستانکار شده باشد،این دو رقم باهم جمع می شود.

✓ اگر حسابی در بخش تراز آزمایشی مانده بستانکار داشته و در بخش اصلاحات بدهکار شده باشد رقم بدهکار از بستانکار کسر می گردد.

❖ بخش های مربوط به سود و زیان تراز نامه

دارائیه‌ها و برداشت بدهیها،سرمایه و حساب های دارائی گاه مانند استهلاک	به ستون بدهکار بخش ترازنامه
انباشته	به ستون بستانکار بخش ترازنامه
در آمد ها	به ستون،بستانکار بخش سود و زیان
هزینه ها	ستون به بدهکار بخش سود و زیان

مانده گیری کاربرگ:

بعد از اینکه مانده تمام حسابها از بخش تراز آزمایشی اصلاح شده به بخشهای سود و زیان و تراز نامه نقل شد،ستونهای بخش سود و زیان و تراز نامه جمع زده می شود و سود و زیان خالص دوره از مابه التفاوت جمع دو ستون بدهکار و بستانکار بخش سود و زیان به دست می آید.

✓ اگر نتیجه عملیات شرکت زیان باشد،در بخش سود و زیان جمع ستون بدهکار (هزینه ها) بیشتر از ستون (درآمد ها) خواهد شد.

✓ بعد از تعیین سود یا زیان در بخش سود و زیان کاربرگ و انتقال آن به بخش ترازنامه،جمع عمودی و ستونهای بدهکار و بستانکار بخشهای سود و زیان و ترازنامه تعیین و ذیل آن دو خط موازی کشیده می شود.

مراحل تهیه کاربرگ

۱ – عنوان کاربرگ به صورت زیر نوشته می شود:

شرکت کاکتوس

کاربرگ

برای سال منتهی به ۱۳۸۵/۱۲/۲۹

۲- تهیه بخش تراز آزمایشی:

بخش تراز آزمایشی کاربرگ دقیقا همان تراز آزمایشی اصلاح نشده ی شرکت است که قبل از انجام ثبتهای اصلاحی از طریق مانده گیری حسابهای دفتر کل شرکت به دست می آید.

۳- تهیه و تنظیم بخش اصلاحات:

با توجه به اطلاعات موجود در ارتباط با شرکت کاکتوس اصلاحات لازم در دفتر روزنامه شرکت در پایان سال به صورت زیر می باشد.

۴ – تهیه بخش تراز آزمایشی اصلاح شده

در این بخش،ارقام مندرج در بخش تراز آزمایشی با ارقام مندرج در بخش اصلاحات،جمع بندی شده و مانده های صحیح در بخش تراز آزمایشی اصلاح شده نوشته می شود.

۵- تهیه و تنظیم بخش مربوط به سود و زیان تراز نامه:

در این مرحله حسابها به دو دسته (۱) حسابهای موقت و (۲) حسابهای دائم طبقه بندی شده و حسابهای موقت به بخش سود و زیان و حسابهای دائم به بخش ترازنامه منتقل می شوند.

۶- مانده گیری کاربرگ : بعد از این که مانده تمام حسابها از بخش تراز آزمایشی اصلاح شده به بخشهای سود و زیان و ترازنامه نقل شد،ستونهای بخش سود و زیان و ترازنامه جمع زده و سود خالص دوره از مابه التفاوت جمع دو ستون بدهکار و بستاکار بخش سود و زیان به دست آمده است.

نمونه یک کاربرگ:

موسسه

کاربرگ

برای دوره مالی منتهی به ۱۳ /۱۲/۲۹

نام حساب		شماره حساب		تراز آزمایشی		اصلاحات (تعدیلات)		تراز آزمایشی اصلاح شده		صورت سود و زیان		ترازنامه	
				بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس	بد	بس
صندوق													
ح دریافتنی													
موجودی کالا													
پیش پرداخت													
بیمه													
زمین													
ساختمان													
ماشین آلات													
اثاثه اداری													
ح پرداختنی													
سرمایه													
فروش													
کالای آخر دوره													
خرید													
هزینه حقوق													
هزینه تعمیرات													
هزینه بیمه													

تهیه صورتهای مالی بر مبنای کاربرگ:

تهیه صورتهای مالی از روی کاربرگ بسیار ساده است،زیرا تمام اطلاعات لازم برایه تهیه ی صورت سود و زیان و ترازنامه قبلا در آن فراهم شده است.

صورت سود و زیان:

صورت سود و زیان مستقیما از اطلاعات مندرج در بخش سود و زیان کاربرگ تهیه می شود.

صورت تغییرات سرمایه:

برای نشان دادن تغییرات سرمایه در طول دوره معین،از صورت تغیییرات سرمایه و با صورت حساب سرمایه استفاده می شود.صورت تغییرات سرمایه را می توان مستقیما از کاربرگ تهیه کرد.

ترازنامه:

در تهیه صورتهای مالی چون رقم سود خالص برای تهیه ی تغییرات سرمایه نیاز است،معمولا به ترتیب صورت سود و زیان،صورت تغییرات سرمایه و در نهایت ترازنامه تهیه می گردد،زیرا مانده سرمایه پایان دوره برای تهیه ترازنامه ضروری است.

اصلاح و تعدیل حسابهای دفتر کل با اتکاء برکاربرگ

ثبتهای اصلاحی بعد از آخرین ثبت عادی در دفتر روزنامه نوشته می شود.معمولا حسابداران ترجیح می دهند که ثبتهای اصلاحی را از سایر ثبتهای دفتر روزنامه جدا کنند.

✓ پس از اینکه ثبتهای اصلاحی به دفتر منتقل شدند،مانده حسابهای دفتر کل باید با مانده حسابهای منعکس در ستونهای ترازآزمایشی اصلاح شده مطابقت نماید.

اصلاح و تعدیل حسابهای دفترکل

ثبتهای که در ستون اصلاحات کاربرگ آمده است باید ابتدا در دفتر روزنامه نوشته شده و سپس به حسابهای مربوط در دفتر کل منتقل گردد.

بستن حسابهای موقت با اتکاء بر کاربرگ

یکی از کارهای حسابداران در پایان دوره مالی،بستن حسابهای موقت است.این کار به منظور انتقال نتایج عملیات به حساب سرمایه و رساندن مانده حسابهای درآمد و هزینه به صفر انجام می شود.

بستن حسابهای درآمد:

حسابهای درآمد مانده بستانکار دارند،در نتیجه در ستون بستانکار بخش سود و زیان کاربرگ منعکس شده اند.

✓ بستن حسابهای درآمد به معنی انتقال مانده بستانکار این حسابها به حساب خلاصه سود و زیان است.

بستن حساب خرید و حساب های هزینه:

حساب خرید و حسابهای هزینه مانده بدهکار دارند و نتیجتا در ستون بدهکار بخش سود و زیان کاربرگ منعکس شده اند.

✓ بستن حساب خرید و حسابهای هزینه به معنای انتقال مانده بدهکار این حسابها به حساب خلاصه سود و زیان است.

بستن حساب خلاصه سود و زیان:

پس از اینکه حسابهای درآمد (فروش)،خرید و هزینه ها بسته شد و مانده آنها به حساب خلاصه سود و زیان انتقال یافت،مانده حساب خلاصه سود و زیان در صورتی که بستانکار باشد،منعکس کننده سود و در صورتی که بدهکار باشد منعکس کننده زیان خالص دوره است.

✓ در صورتی که عملیات موسسه طی دوره منجر به سود خالص شده باشد،مانده حساب خلاصه سود و زیان بستانکار خواهد بود در این صورت برای بستن حساب خلاصه سود و زیان،این حساب را بدهکار و حساب سرمایه را بستانکار می نماییم.

بستن حساب برداشت:

باید توجه داشت که برداشت پول یا سایر دارائیهها توسط صاحب سرمایه،هزینه موسسه به حساب نمی آید،بنابراین نقشی در تعیین سود خالص دوره مالی ندارد.

✓ برداشت توسط صاحب سرمایه،هزینه به حساب نمی آید از این رو،به جای این که به حساب خلاصه سود و زیان بسته شود،مستقیما به حساب سرمایه انتقال می یابد.

✓ برای بستن حساب برداشت،این حساب را بستانکار و حساب سرمایه را بدهکار می نماییم.

تهیه تراز آزمایشی اختتامی:

حسابهایی را که در پایان دوره مالی بسته نمی شوند،اصطلاحا حسابهای دائمی یا حسابهای باز می گویند.

۷- مانده حساب سرمایه و حساب برداشت در بخش تراز آزمایشی اصلاح نشده شرکت سامان به ترتیب ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۲۰۰/۰۰۰ ریال است.همچنین جمع ستون بدهکار و بستانکار بخش سود و زیان کاربرگ به ترتیب ۶/۵۰۰/۰۰۰ ریال و ۷/۲۰۰/۰۰۰ ریال می باشد،مانده حساب سرمایه در بخش ترازنامه چه رقمی خواهد بود؟

حل:

$$۷/۲۰۰/۰۰۰ - ۶/۵۰۰/۰۰۰ = ۷۰۰/۰۰۰$$

سرمایه	
۲۰۰/۰۰۰	۴/۵۰۰/۰۰۰ مانده
	۷۰۰/۰۰۰ سود دوره مالی
	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
	در بخش ترازنامه کاربرگ خواهد آمد

۸- مانده حساب های پرداختنی شرکت شقایق در بخش تراز نامه آزمایشی اصلاح نشده ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال است،در بخش اصلاحات مبلغ ۲۱۰/۰۰۰ ریال در ستون بدهکار و ۴۲۰/۰۰۰ ریال در ستون بستانکار ثبت شده است.مبلغ حساب های پرداختنی در بخش ترازنامه چه مبلغی است؟

حل:

حساب های پرداختنی	
۲۱۰/۰۰۰	۱/۸۰۰/۰۰۰ مانده
	۴۲۰/۰۰ (۱۲/۲۹)
	۲۰۱/۰۰۰
	مانده اصلاح شده که در ستون بستانکار بخش تراز نامه در کاربرگ خواهد امد.

۹- بخش سود و زیان کاربرگ موسسه شادمان در پایان سال ۱۳۸۵ مانده های زیر را نشان می دهد،درضمن مانده حساب برداشت نیز ۲۱/۰۰۰ ریال است.

بدهکار	بستانکار	درآمد
۴۲/۰۰۰	۴۵۰/۰۰۰	
		هزینه آب و برق
	۱۵/۰۰۰	هزینه بیمه
	۱۲/۰۰۰	هزینه استهلاک اثاثه
	۱۸/۰۰۰	هزینه ملزومات
	۳۸/۰۰۰	هزینه حقوق
		مطلوب است:

ثبت های مربوط به بستن حساب موقت.

حل:

۱۳۸۵/۱۲/۲۹	درآمد	۴۵۰/۰۰۰
	خلاصه سود و زیان	۴۵۰/۰۰۰
	بابت بستن حساب درآمد	

۱۳۸۵/۱۲/۲۹ خلاصه سود و زیان ۱۲۵/۰۰۰

هزینه آب و برق ۴۲/۰۰۰

هزینه بیمه ۱۵/۰۰۰

هزینه استهلاک اثاثه ۱۲/۰۰۰	
هزینه ملزومات ۱۸/۰۰۰	
هزینه حقوق ۳۸/۰۰۰	
بابت بستن حساب های موقت	
۲۱/۰۰۰ حساب سرمایه ۱۳۸۵/۱۲/۲۹	
حساب برداشت ۲۱/۰۰۰	
بابت بستن حساب برداشت	

۳۲۵/۰۰	۱۳۸۵/۱۲/۲۹ خلاصه سود و زیان
۳۲۵/۰۰۰	سرمایه
بابت بستن حساب خلاصه سود و زیان	
۱۰- حساب های دفتر کل موسسه دقیق در پایان اسفند ماه ۱۳۸۵ دارای مانده های زیر است:	
بانک :	۶۷/۰۰۰
حساب های دریافتنی	۲۶/۵۰۰
ملزومات	۲۸/۰۰۰
موجودی کالا در ۸۵/۱/۱	۲۸/۰۰۰
پیش پرداخت بیمه	۲۴/۶۰۰
اثاثه اداری	۱۲۵/۰۰۰
حساب های پرداختنی	۵۷/۰۰۰
سرمایه	؟
فروش	۴۰/۰۰۰
خرید	۴۰/۰۰۰
هزینه اجاره	۶۰/۰۰۰
هزینه حقوق	۲۸/۵۰۰
مطلوب است:	

الف) تعیین مانده سرمایه

ب) در صورتی که موجودی کالای پایان دوره و موجودی ملزومات به ترتیب ۴۸/۰۰۰ ریال و ۱۲/۰۰۰ ریال باشد و در پایان سال مبلغ ۸/۰۰۰ ریال هزینه حقوق ثبت و پرداخت نشده باشد و در پایان سال مبلغ ۸/۰۰۰ ریال هزینه حقوق ثبت و پرداخت نشده باشد و همچنین مبلغ ۶/۰۰۰ ریال از پیش پرداخت بیمه تا پایان سال منقضی شده باشد کاربرگ موسسه را در پایان سال ۱۳۸۵ تهیه نمایید.

حل:

الف) مانده حساب سرمایه موجب تراز آزمایشی اصلاح نشده به دست خواهد آمد و برابر با ۱۶۶۶۰۰ ریال است.

ب) اصلاحات:

۱) خلاصه سود و زیان ۲۸۰۰۰

موجودی کالا ۲۸۰۰۰

موجودی کالا ۴۸۰۰۰

خلاصه سود و زیان ۴۸۰۰۰	
۲) هزینه ملزومات ۱۶۰۰۰	
موجودی ملزومات ۱۶۰۰۰	
۳) هزینه حقوق ۸۰۰۰	
حسابهای پرداختنی ۸۰۰۰	
۴) هزینه بیمه ۶۰۰۰	
پیش پرداخت بیمه ۶۰۰۰	

۱۱- تعیین کنید که هر یک از حساب های زیر اولاً در کدام یک از بخش های سود و زیان یا ترازنامه کاربرگ آورده می شود و ثانيا مبلغ آن در ستون بدهکار می آید یا در ستون بستانکار.

صندوق	حساب های دریافتنی
پیش پرداخت بیمه	پیش دریافت درآمد
اثاثه اداری	استهلاک انباشته اثاثه اداری
درآمد	سرمایه
هزینه حقوق	هزینه بیمه
حل:	

شرح	ماهیت	صورت سود و زیان – ترازنامه
صندوق	بدهکار	ترازنامه
پیش پرداخت بیمه	بدهکار	ترازنامه
اثاثه اداری	بدهکار	ترازنامه
درآمد	بستانکار	سود و زیان
هزینه حقوق	بدهکار	سود و زیان
حساب های دریافتنی	بدهکار	ترازنامه
پیش دریافت درآمد	بستانکار	ترازنامه
استهلاک انباشته اثاثه اداری	بستانکار	ترازنامه
سرمایه	بستانکار	ترازنامه
هزینه بیمه	بدهکار	سود و زیان

۱۲- جمع ستون بدهکار بخش سود و زیان کاربرگ موسسه پرتو در پایان سال ۱۳۸۵ مبلغ ۱۲۵/۰۰۰ریال و جمع ستون بستانکار آن ۱۸۶/۰۰۰ریال است در صورتی که مانده حساب برداشت و حساب سرمایه در بخش ترازنامه آزمایشی اصلاح شده کاربرگ به ترتیب ۳۲/۰۰۰ریال و ۲۹۸/۰۰۰ریال باشد سود خالص موسسه در سال ۱۳۸۵ و مانده حساب سرمایه آن در پایان سال مذکور را تعیین کنید؟

حل:

$$۶۱/۰۰۰ = ۱۲۵/۰۰۰ - ۱۸۶/۰۰۰ = \text{مبلغ سود خالص}$$

سرمایه اول دوره ۲۹۸/۰۰۰

اضافه می شود:

سود خالص دوره مالی ۶۱/۰۰۰

کسر می شود:

برداشت (۳۲/۰۰۰)

سرمایه پایان دوره ۳۲۷/۰۰۰

خلاصه فصل هشتم

موجودیهای مواد و کالا

موجودی مواد و کالا:

عبارت است از اقلامی از دارائیهای مشهود متعلق به شرکت که برای فروش در جریان عادی فعالیتهای شرکت نگهداری می شود یا در تولید کالاها و خدماتی به همین منظور مورد استفاده قرار می گیرد.

به طور دقیق تر موجودی مواد و کالا به دارائیهایی اطلاق می شود که:

برای فروش در روال عادی عملیات واحد تجاری نگهداری می شود و به منظور ساخت محصول یا ارائه خدمات در فرایند تولید قرار دارد و خریداری و نگهداری می شود و ماهیت مصرفی دارد.

✓ موجودی مواد و کالا یکی از اقلام دارائی جاری شرکت تلقی می شود، زیرا انتظار می رود طی یک سال مالی یا یک چرخه عملیات هرکدام طولانی تر باشد، به فروش می رود یا مصرف می شود.

انواع موجودیها:

موجودیها شامل ملزومات مصرفی، مواد خام، محصول در جریان ساخت و موجودیهای کالای آماده برای فروش می باشد.

ملزومات مصرفی:

اقلامی هستند که در جریان فعالیت شرکت و در قسمتهای اداری، فروش و یا خدماتی مصرف می گردد.

مواد خام:

شامل آن دسته از موجودیها است که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در تولید محصولات مورد استفاده قرار می گیرند.

کالای در جریان ساخت:

عبارت است از بهای تمام شده محصولاتی که در جریان تولید قرار دارند اما هنوز فرایند تولید آنها به اتمام نرسیده است.

کالای آماده برای فروش یا کالای ساخته شده:

کالاهایی که جهت فروش، خریداری و یا در شرکت به همین منظور تولید شده است را **کالای آماده برای فروش یا کالای ساخته شده** می گویند.

بهای تمام شده و سیستمهای ثبت موجودیها

بهای تمام شده موجودی کالاها:

در حسابداری محاسبه بهای تمام شده موجودی مواد و کالای پایان دوره و همچنین بهای تمام شده کالای فروش رفته از اهمیت خاصی برخوردار است.

✓ بهای تمام شده موجودی مواد و کالا باید در بر گیرنده مخارج خرید، مخارج تبدیل و سایر مخارجی باشد که واحد تجاری در جریان معمول خود، برای رساندن کالا یا خدمات به مکان و شرایط فعلی آن متحمل شده است.

مخارج خرید:

شامل بهای خرید و هرگونه مخارج دیگری از قبیل حقوق و عوارض گمرکی و حمل است که مستقیماً به خرید مربوط می گردد. تخفیفات تجاری از بهای خرید کسر می شود.

مخارج تبدیل:

شامل مخارجی است که مستقیماً به اقلام تولید شده مربوط می گردد.

✓ مخارج تبدیل همچنین شامل سربار تولید است که برای تبدیل مواد اولیه به محصول یا ارائه خدمات واقع می شود.

سیستمهای حسابداری موجودی کالا

برای ثبت موجودیها دو سیستم وجود دارد:

الف) سیستم ثبت ادواری

ب) سیستم ثبت دائمی

سیستم ثبت ادواری:

در این سیستم،هنگام خرید کالا،حساب خرید بدهکار می شود و هنگام فروش کالا کاهش موجودی در دفاتر ثبت نمی گردد.

سیستم ثبت دائمی:

در این سیستم هنگام خرید کالا،حساب موجودی کالا بدهکار می شود و هنگام فروش کالا،علاوه بر ثبت مربوطه به فروش یک ثبت دیگر نیز بابت کاهش موجودی در دفاتر ثبت می گردد.

روشهای محاسبه بهای تمام شده موجودیها:

الف) روش شناسایی ویژه

ب) روش میانگین موزون

ج) روش اولین صادره از اولین وارده

د) روش اولین صادره از آخرین وارده

الف) روش شناسایی ویژه:

در این روش تعلق کالای موجود در پایان دوره مالی به هر یک از خریده‌ها تعیین و قیمت تمام شده آنها محاسبه می شود.

ب) روش میانگین موزون:

در این روش ابتدا میانگین بهای تمام شده کالاهای آماده برای فروش محاسبه و سپس بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره بر مبنای میانگین مذکور تعیین می شود.

ج) روش اولین صادره از اولین وارده (Fifo) :

در این روش فرض می شود هر کالایی که زودتر خریداری شده زودتر به فروش رسیده است.

د) روش اولین صادره از آخرین وارده (Lifo) :

در این روش فرض می شود هر کالایی که زودتر خریداری شده دیرتر به فروش رسیده است.

مسائل فصل هشتم:

۱- موجودی مواد و کالا را تعریف کنید و اقلام تشکیل دهنده آن را نام ببرید.

حل:

موجودی مواد و کالا به دارائی هایی اطلاق می گردد که :

الف) برای فروش در روال عادی عملیات واحد تجاری نگهداری می شود.

ب) به منظور ساخت محصول یا ارائه خدمات در فرآیند تولید قرار دارد.

ج) به منظور ساخت محصول یا ارائه خدمات خریداری شده و نگهداری میشود.

د) ماهیت مصرفی دارد و به طور غیر مستقیم در جهت فعالیت تجاری مصرف می شود.

موجودی کالا یکی از اقلام دارائی جاری موسسه تلقی می شود و شامل:

ملزومات مصرفی،مواد خام،محصول در جریان ساخت،کالای ساخته شده (آماده برای فروش)می باشد.

۲- شرکت نیکان مبلغ ۲ میلیون ریال کالا به طور نسیه خریداری کرد و جهت حمل آن به داخل شرکت ۸۰/۰۰۰ ریال پرداخت نمود،ضمنا مبلغ ۲۵/۰۰۰ ریال نیز جهت تخلیه کالا ها از کامیون و قرار دادن آن در انبار پرداخت کرد،بهای تمام شده این کالا چقدر است؟

حل:

بهای تمام شده کالای خریداری شده = مبلغ خرید + هزینه حمل + هزینه تخلیه کالا و قرار دادن آن در انبار

$$۲۵/۰۰۰ + ۸۰/۰۰۰ + ۲/۰۰۰/۰۰۰ = ۲/۱۰۵/۰۰۰$$

۳- برای موجودی ها چند سیستم ثبت وجود دارد؟هرکدام را با ارائه یک مثال توضیح دهید؟

حل:

برای ثبت موجودی ها دو سیستم وجود دارد:

۱- سیستم ثبت ادواری

۲- سیستم ثبت دائمی

در سیستم ثبت ادواری هنگام خرید کالا حساب خرید بدهکار می شود و هنگام فروش کالا کاهش موجودی ها در دفاتر ثبت نمی گردد ولی در سیستم دائمی هنگام خرید حساب موجودی کالا بدهکار می شود و هنگام فروش کالا کاهش موجودی در دفاتر ثبت می گردد، برای مثال خرید کالا به مبلغ ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال در دو سیستم فوق ثبت های زیر را به همراه دارد.

سیستم ثبت ادواری	سیستم ثبت دائمی
خرید کالا ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	موجودی کالا ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰
حساب های پرداختنی ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	حساب های پرداختنی ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰

۴- موجودی کالا جزء کدام دسته از دارائی ها طبقه بندی می شود؟توضیح دهید.

حل:

موجودی کالا را یکی از اقلام دارائی های جاری می دانند چرا که انتظار می رود طی یک سال مالی یا یک چرخه عملیات هرکدام طولانی تر باشد به فروش رود یا مصرف شود.

۵- اهم روش های مورد استفاده جهت تخصیص بهای تمام شده به موجودی مواد و کالا را نام ببرید.

حل:

از مهم ترین روش های محاسبه بهای تمام شده موجودی کالای آخر دوره و کالای فروش رفته آخر دوره می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- روش اولین صادره از اولین وارده (Fifo) :

۲- روش اولین صادره از آخرین وارده(Lifo) :

۳- روش میانگین موزون

۴- روش شناسایی ویژه

۶- در روش شناسایی ویژه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره چگونه تعیین می شود؟

حل:

در این روش تعلق کالای موجود در پایان دوره مالی به هر یک از خریدها تعیین و قیمت تمام شده آن ها محاسبه می شود. به عبارت دیگر در این روش گردش هر یک از اقلام موجودی را از زمان خرید تا لحظه فروش پیگیری می شود.

۷- در روش میانگین موزون بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره چگونه تعیین می شود؟

حل:

در این روش ابتدا بهای میانگین تمام شده یک واحد از کالای آماده فروش شرکت طی سال محاسبه می شود و سپس رقم بدست آمده در مقدار موجودی کالای پایان دوره که از طریق انبارگردانی به دست می آید ضرب می شود تا بهای کسر کردن آن از کالای آماده فروش در هر ۴ روش بهای تمام شده کالای فروش رفته به دست خواهد آمد.

۸- در اولین روش صادره از اولین وارده بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره چگونه تعیین می شود؟

حل:

در این روش فرض بر آن است که هر کالایی که زودتر خریداری می شود زودتر از همه به فروش می رود، یعنی برای محاسبه بهای تمام شده موجودی کالای آخر دوره باید آخرین خریدها را در نظر داشت.

۹- در روش اولین صادره از آخرین وارده بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره چگونه تعیین می شود؟

حل:

در این روش فرض می شود که کالاهایی که دیرتر خریداری می شود زودتر از همه به فروش می رسد بنابراین موجودی کالای آخر دوره از محل موجودی کالای اول دوره و خریده‌های اول سال می باشد،یعنی برای محاسبه بهای تمام شده کالای آخر دوره باید خرید های اول دوره را در نظر گرفت.

۱۰- منظور از جریان واقعی و جریان فرضی موجودی کالا چیست؟در کدام یک از روش های مورد استفاده جهت تخصیص بهای تمام شده به موجودی مواد و کالا جریان واقعی و جریان فرضی باهم مطابقت دارد و در کدام یک مطابقت ندارد؟توضیح دهید.

حل:

منظور از جریان فرضی این است که در هر یک از روش ها Lifo و Fifo و میانگین موزون فرض می شود که فروش های دوره مثلا از محل خریده‌های پایان دوره یا مثلا از محل موجودی اول دوره بوده است در حالی که لزومی ندارد جریان واقعی با این جریان های فرضی مطابق باشد.مثلا ممکن است تمامی موجودی کالای اول دوره شرکت به فروش رسیده باشد ولی بهای تمام شده موجودی کالای آخر دوره به روش Lifo محاسبه شود و برعکس،فقط در روش شناسایی ویژه است که جریان فرضی با جریان فیزیکی کاملا مطابقت دارد.

۱۱- سیستم حسابداری موسسه بازرگانی جمشیدی که به خرید و فروش انواع خشکبار اشتغال دارد قابلیت آن را ندارد که تعیین کند فروش ها و موجودی کالای پایان دوره موسسه از محل کدام یک از خریده‌ها یا موجودی کالای اول دوره بوده است،آیا این موسسه می تواند جهت تخصیص بهایی تمام شده به موجودی مواد و کالا از روش شناسایی ویژه استفاده نمود؟توضیح دهید.

حل:

بله – می تواند از روش شناسایی ویژه استفاده کند چون در این روش گردش هر یک از اقلام موجودی از لحظه خرید تا هنگام فروش را می توان پیگیری نمود و تعیین کرد که کالای فروش رفته متعلق به کدام خریده‌ها بوده است البته باید به این نکته هم توجه کرد که اگر حجم فعالیت های موسسه جمشیدی زیاد باشد استفاده از روش فوق کارساز نمی باشد.

۱۲- آیا روی مورد استفاده جهت تخصیص بهای تمام شده به موجودی مواد و کالا در میزان سود ناویژه شرکت تاثیر دارد؟توضیح دهید.

حل:

بله،صد در صد تاثیر دارد.بافرض صعودی بودن قیمت ها (وجود تورم) حالات زیر در مورد سه روش Fifo و Lifo و میانگین برقرار است:

با فرض صعودی بودن قیمت ها	Fifo	میانگین	Lifo
موجودی کالای آخر دوره	حد بالا	حد میانی	حد پائین
قیمت تمام شده کالای فروش رفته	حد پائین	حد میانی	حد بالا
سود ناویژه	حد بالا	حد میانی	حد پائین
سود ویژه	حد بالا	حد میانی	حد پائین

عکس نتایج فوق در شرایط نزولی بودن قیمت ها خرید کالا می تواند حاصل شود.با توجه به جدول بالا ملاحظه می گردد که استفاده از روشی می تواند سود ناویژه را تحت تاثیر قرار دهد و علت آن هم کم یا زیاد شدن مبالغ موجودی کالای آخر دوره است که بهای تمام شده موجودی آخر دوره نسبت مستقیم با سود دارد.

۱۳- شرکت بهاران در ابتدای سال ۱۳۸۵ تاسیس گردید و طی سال خرید های زیر را انجام داده است:

تاریخ خرید کالا	تعداد (مقدار) خرید	قیمت خرید یک واحد کالا
۸۲/۱/۲۵	۱۰۰کیلو	۲۰۰۰ریال
۸۲/۵/۱۶	۲۰۰کیلو	۲۰۵۰ریال
۸۲/۱۱/۲۵	۲۵۰کیلو	۱۰۸۰ریال
۸۲/۱۲/۸	۱۵۰کیلو	۲۱۰۰ریال

در صورتی که کل خریده‌های مورخ ۸۵/۵/۱۶ و ۸۵/۱۱/۲۵ و همچنین ۴۰ واحد از خریده‌های مورخ ۸۵/۱/۲۵ و ۸۰ واحد از خریده‌های ۸۵/۱۲/۸ به مبلغ واحد ۳۱۰۰ ریال به فروش رسیده باشد مطلوب است:

تعیین سود ناویژه شرکت با استفاده از هر کدام از چهار روش تخصیص بهای تمام شده به موجودی مواد و کالا.

حل:

می دانیم که:

بهای تمام شده کالای فروش رفته طی دوره مالی – درآمد حاصل از فروش در طی دوره مالی = سود ناویژه دوره مالی

در فرمول بالا درآمد حاصل از فروش برابر است با:

$$(۲۰۰+۲۵۰+۴۰+۸۰) \times \frac{3}{100} = \underline{۱/۷۶۷/۰۰۰}$$

حال طرف دوم فرمول یعنی بهای تمام شده کالای فروش رفته به موجب چهار روش را محاسبه کرده و در فرمول قرار داده تا سود ناویژه به دست آید ولی در ابتدا خلاصه ای از جدول را ارائه می کنیم:

	شرح	تعداد	قیمت واحد	مبلغ
۱/۲۵	خرید اول	۱۰۰کیلو	۲۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰
۵/۱۶	خرید دوم	۲۰۰	۲۰۵۰	۴۱۰/۰۰۰
۱۱/۲۵	خرید سوم	۲۵۰	۱۰۸۰	۲۷۰/۰۰۰
۱۲/۸	خرید چهارم	۱۵۰	۲۱۰۰	۳۱۵/۰۰۰
	کالای آماده برای فروش	۷۰۰		۱/۱۹۵/۰۰۰
	فروش خالص کسر می شود:	(۵۷۰)		؟
	موجودی کالای آخر دوره	۱۳۰		؟

محاسبات در روش Fifo

بهای تمام شده موجودی آخر دوره

$$۹۹۲/۰۰۰ = [۲۷۳/۰۰۰ - ۲۷۳/۰۰۰ \times ۱۳۰] \text{ کیلو}$$

$$۱/۱۹۵/۰۰۰$$

$$\text{بهای تمام شده کالای فروش رفته} - \text{درآمد حاصل از فروش} = \text{سود ناویژه مالی در روش Fifo} = ۱/۷۶۷/۰۰۰ - ۹۹۲/۰۰۰$$

$$۸۴۵/۰۰ = \text{سود ناویژه در روش Fifo}$$

محاسبه در روش Lifo

$$۱۳۰ \text{ کیلو} \begin{cases} ۱۰۰ \times ۲۰۰ = ۲۰۰/۰۰۰ \\ ۳۰ \times ۲۰۵۰ = ۶۱/۵۰۰ \end{cases}$$

بهای تمام شده موجودی آخر دوره ۲۶/۵۰۰

$$\text{بهای تمام شده کالای فروش رفته طی دوره} = \underline{۹۳۳/۵۰۰} - ۲۶/۵۰۰ = ۱/۱۹۵/۰۰۰$$

$$۹۳۳/۵۰۰ - ۱/۷۶۷/۰۰۰ = \text{سود ناویژه به روش Lifo}$$

$$۸۳۳/۵۰۰ = \text{سود ناویژه دوره مالی به روش Lifo}$$

محاسبات در روش میانگین موزون:

$$۱/۱۹۵/۰۰۰ \div ۷۰۰ = ۱۷۰۷$$

$$\text{بهای تمام شده موجودی آخر دوره} = ۱۷۰۷ \times ۱۳۰ = ۲۲۱/۹۱۰$$

$$\text{بهای تمام شده کالای فروش رفته} = \underline{۹۷۳/۰۹۰} - ۲۲۱/۹۱۰ = ۱/۱۹۵/۰۰۰$$

$$۹۷۳/۰۹۰ - ۱/۷۶۷/۰۰۰ = \text{سود ناویژه}$$

$$۷۹۳/۹۱۰ = \text{سود ناویژه دوره مالی به روش میانگین}$$

محاسبات در روش شناسایی ویژه:

جدول محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته

شرح	تعداد	قیمت هر واحد	مبلغ
۸۲/۵/۱۶	۲۰۰	۲۰۵۰	۴۱۰/۰۰۰
۸۲/۱۱/۲۵	۲۵۰	۱۰۸۰	۲۷۰/۰۰۰
۸۲/۱/۲۵	۴۰	۲۰۰۰	۸۰/۰۰۰
۸۲/۲/۸	۸۰	۲۱۰۰	۱۶۸/۰۰۰

تعداد و بهای تمام شده کالای فروش رفته		۵۷۰	۹۲۸/۰۰۰
--	--	-----	---------

۹۲۸/۰۰۰ – ۱/۷۶۷/۰۰۰ = سود ناویژه در روش شناسایی ویژه

۸۳۹/۰۰۰ = سود ناویژه در روش شناسایی ویژه

۱۴- شرکت گلستان طی سال ۱۳۸۵ کالاهای زیر را خریداری کرده است:

خرید مرحله اول : ۳۰۰۰ واحد کالا به مبلغ ۳/۴۵۰/۰۰۰ریال

خرید مرحله دوم: ۳۵۰۰ واحد کالا به مبلغ ۴/۲۰۰/۰۰۰ریال

خرید مرحله سوم: ۱۲۰۰ واحد کالا به مبلغ ۱/۴۴۰/۰۰۰ریال

موجودی کالای اول دوره شرکت نیز ۲۰۰۰ واحد و از قرار هر واحد ۱۱۰۰ریال می باشد.در صورتی که طی سال ۱۳۸۵ تعداد ۷۵۰۰ واحد از کالاهای مذکور به فروش رسیده باشد با استفاده از روش میانگین موزون بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره شرکت را محاسبه کنید.

حل:

شرح	تعداد	قیمت هر واحد	مبلغ
موجودی کالای اول دوره	۲۰۰۰ واحد	۱۱۰۰ریال	۲/۲۰۰/۰۰۰ریال
خرید اول	۳۰۰۰ واحد	۱۱۵۰ریال	۳/۴۵۰/۰۰۰ریال
خرید دوم	۳۵۰۰ واحد	۱۲۰۰ریال	۴/۲۰۰/۰۰۰ریال
خرید سوم	۱۲۰۰ واحد	۱۲۰۰ریال	۱/۴۴۰/۰۰۰ریال
بهای تمام شده کالای آماده برای فروش	۹۷۰۰ واحد		۱۱/۲۹۰/۰۰۰ریال
کسر می شود : فروش	(۷۵۰۰) واحد		؟
تعداد بهای تمام شده موجودی اخر دوره	۲۲۰۰ واحد		

و حال به حل مسئله می پردازیم:

متوسط میانگین بهای تمام شده هر واحد از کالای آماده فروش ۱۱۶۴ = ۹۷۰۰ + ۱۱/۲۹۰/۰۰۰

بهای تمام شده موجودی کالای اخر دوره به روش میانگین موزون ۲/۵۶۰/۸۰۰ = ۱۱۶۴ × ۲۲۰۰

۱۵- شرکت بوستان در طی سال ۱۳۸۵ عملیات خرید و فروش زیر را انجام داده است: ۸۵/۲/۴ خرید ۴۰۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۲۰۰ ریال

۸۵/۵/۸ فروش ۶۰۰۰ واحدکالا به مبلغ هر واحد ۴۲۰ریال

۸۵/۸/۹ فروش ۵۰۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۲۱۰ریال

۸۵/۱۱/۱۵ فروش ۱۰۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۳۸۰ریال

در صورتی که موجودی کالای پایان دوره شرکت ۴/۰۰۰ واحد و بهای تمام شده یک واحد موجودی کالای اول دوره ۱۸۰ریال باشد و شرکت از روش اولین صادره از اولین وارده برای موجودی ها استفاده نماید مطلوب است:

الف) محاسبه تعداد موجودی کالای اول دوره

ب) محاسبه بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره

حل:

الف) محاسبه بهای تمام شده موجودی کالای اول دوره:

شرح	مقدار واحد	قیمت هر واحد	مبلغ
۱/۱ موجودی کالای اول دوره	؟	۱۸۰۲۰۰	؟
۲/۴ خرید مرحله اول	۴۰۰۰	۲۱۰	۸۰۰/۰۰۰
۸/۹ خرید مرحله دوم	<u>۵۰۰۰</u>		<u>۱/۰۵۰/۰۰۰</u>
کالای آماده برای فروش	؟		؟
کسر می شود : فروش خالص	<u>(۷۰۰۰) واحد</u>		-
موجودی کالای پایان دوره	<u>۴۰۰۰ واحد</u>		؟

واحد کالا ۷۰۰۰ = ۱۰۰۰ + ۶۰۰۰ = فروش خالص

واحد کالا ۱۱۰۰۰ = ۷/۰۰۰+۴۰۰۰ = کالای آماده برای فروش

۲/۲۱۰/۰۰۰ = ۱/۰۵۰/۰۰۰ + ۸۰۰/۰۰۰ + ۳۶۰/۰۰۰ = مبلغ کالای آماده برای فروش

واحد کالا ۲۰۰۰ = (۴۰۰۰+۵۰۰۰)-۱۱۰۰۰= تعداد موجودی کالای اول دوره

۳۶۰/۰۰۰ = ۱۸۰ × ۲۰۰۰ = مبلغ موجودی کالای اول دوره

ب) محاسبه بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره با روش Fifo :

بهای تمام شده موجودی آخر دوره ریال ۸۴۰/۰۰۰ = ۲۱۰ × ۴۰۰۰ { ۴۰۰۰ واحد موجودی آخر دوره

۱۶- شرکت قلمستان در اوایل سال ۱۳۸۵ تاسیس شد خرید ها و فروشهای شرکت طی سال مذکور به صورت زیر بوده است:

۸۵/۴/۱۵ خرید ۲۰۰ واحد کالا به قیمت هر واحد ۱۵/۰۰۰ریال

۸۵/۵/۱۶ فروش ۱۵۰ واحد کالا به قیمت هر واحد ۲۷/۰۰۰ریال

۸۵/۸/۵ خرید ۲۵۰ واحد کالا به قیمت هر واحد ۱۶/۲۰۰ریال

۸۵/۱۱/۱۶ خرید ۱۲۰ واحد کالا به قیمت هر واحد ۲۸/۱۰۰ریال

در صورتی که شرکت از روش اولین صادره از اولین وارده برای موجودیها استفاده نماید سود ناویژه شرکت در سال ۱۳۸۵ چقدر است؟

حل:

شرح	مقدار واحد	قیمت هر واحد	مبلغ
۸۵/۴/۱۵ خرید مرحله اول	۲۰۰	۱۵/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰
۸۵/۸/۵ خرید مرحله دوم	<u>۲۵۰</u>	۱۶/۲۰۰	<u>۴/۰۵۰/۰۰۰</u>
کالای آماده برای فروش	۴۵۰ واحد		<u>۷/۰۵۰/۰۰۰</u>
کسر می شود : فروش خالص	<u>(۲۷۰) واحد</u>		-
موجودی آخر دوره کالا	<u>۱۸۰</u>		؟

بهای تمام شده موجودی آخر دوره ۲/۹۱۶/۰۰۰ = ۱۶/۲۰۰ × ۱۸۰ { ۱۸۰ موجودی کالای آخر دوره

بهای تمام شده کالای فروش رفته ۴/۱۳۴/۰۰۰ = ۲/۹۱۶/۰۰۰ - ۷/۰۵۰/۰۰۰

بهای تمام شده کالای فروش رفته - درآمد حاصل از فروش کالا = سود نا ویژه شرکت قلمستان در سال ۱۳۸۵

۳/۲۸۸/۰۰۰ = ۴/۱۳۴/۰۰۰ - ۴۲۲/۰۰۰

خلاصه فصل نهم:

حسابدرای اسناد تجاری

اسناد تجاری:

در معنای وسیع کلمه شامل تعداد زیادی از اوراق بهادار که روزانه در محیط اقتصادی تهیه و رد و بدل می شود.

۱- سفته:

سفته سندی است که به موجب آن امضاء کننده تعهد میکند مبلغی را در موعد معین یا عندالمطالبه در وجه حامل یا شخص معین و یا به حواله کرد آن شخص کار ساز نماید.

عملیات حسابداری سفته

ثبت سفته در دفاتر صادر کننده:

افراد و موسسات ممکن است بابت خرید نسیه کالا و سایر انواع دارائیها،تصفیه بدهیها و اخذ وام اقدام به صدور سفته و تحویل آن به اشخاص طرف حساب خود بنمایند.

ثبت سفته در دفاتر دریافت کننده سفته:

افراد و موسسات ممکن است بابت فروش نسیه کالا و سایر انواع دارائیها،وصول مطالبات و اعطای قرض یا پرداخت وام به کارکنان خود یا سایر اشخاص،از طرف مقابل سفته دریافت نمایند.

ثبت سفته در مواردی که سفته همراه با بهره باشد دو حالت وجود دارد:

حالت اول: بهره متعلق به سفته در سررسید سفته محاسبه و رد و بدل می شود.

در صورتی که بهره در تاریخ سر رسید سفته رد و بدل شود،بهره آن نیز هنگام سر رسید سفته ثبت می شود و در تاریخ صدور هیچ ثبتی در ارتباط با بهره به عمل نمی آید.

نحوه محاسبه بهره سفته: مدت × نرخ × مبلغ اسمی سفته= بهره

حالت دوم: بهره متعلق به سفته،هنگام صدور سفته محاسبه و رد و بدل می شود.در صورتی که بهره سفته در هنگام صدور سفته رد و بدل شود،بهره آن نیز در تاریخ صدور سفته ثبت می شود و در تاریخ سررسید هیچ ثبتی در ارتباط با بهره به عمل نمی آید.

نکول سفته:

چنانچه صادر کننده سفته در تاریخ سررسید نتواند یا نخواهد وجه سفته را بپردازد در اصطلاح گفته می شود که سفته توسط صادر کننده آن نکول شده است.

✓ سفته ای که در سررسید توسط صادر کننده آن نکول می شود دارای ارزش قبلی نیست و اصولا وجه این قبیل اسناد از نظر دارنده آنها از جمله مطالباتی تلقی می شود.

تنزل سفته:

منظور از تنزیل سفته این است که سفته ای قبل از سررسید به شخص یا موسسه ای واگذار و وجه آن پس از کسر مبلغی به عنوان هزینه تنزیل از شخص یا موسسه مذکور دریافت شود.

✓ مبلغی که هنگام تنزیل سفته رد و بدل می شود از رابطه زیر محاسبه می شود:

هزینه تنزیل:

مبلغ واقعی سفته در سر رسید = مبلغی که هنگام تنزیل سفته رد و بدل می شود.

بهره + مبلغ اسمی سفته = مبلغ واقعی سفته در سررسید

مسائل فصل نهم:

۱- چند نمونه از اسناد تجاری را نام ببرید؟

حل:

از جمله این اسناد می توان به انواع مختلف چک،حواله های پرداخت و سفته و برات اشاره کرد.

۲- نحوه ثبت سفته را در دفاتر صادر کننده و دریافت کننده سفته هنگام صدور با یک مثال توضیح دهید؟

حل:

در صورتی که بهره سفته در هنگام صدور سفته رد و بدل شود بهره آن هم در تاریخ صدور سفته ثبت می شود.به مثال زیر توجه کنید.

مثال: شرکت آریامهر در ازای خرید نسیه کالا به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ریال سفته ای ۴ ماهه با نرخ بهره ۱۲٪ به شرکت زرین پرداخت نمود.با فرض اینکه بهره متعلق سفته در تاریخ صدور رد و بدل شده باشد مطلوبست ثبت های لازم در دفاتر صادر کننده و دریافت کننده سفته.

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت آریامهر)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت زرین)
خرید ۲/۰۰۰/۰۰۰	اسناد دریافتنی ۲/۰۰۰/۰۰۰
هزینه بهره ۸۰/۰۰۰	صندوق ۸۰/۰۰۰
اسناد پرداختنی ۲/۰۰۰/۰۰۰	فروش ۲/۰۰۰/۰۰۰
صندوق ۸۰/۰۰۰	درآمد بهره ۸۰/۰۰۰

$$۸۰/۰۰۰ = ۴/۱۲ \times \%.۱۲ \times ۲/۰۰۰/۰۰۰ = \text{هزینه بهره سفته}$$

۳- نحوه ثبت سفته را در دفاتر صادر کننده و دریافت کننده سفته هنگام سررسید با یک مثال توضیح دهید؟

حل:

در این حالت بهره سفته در تاریخ سررسید ان ثبت می شود ودرتاریخ صدور هیچ ثبتی در ارتباط با بهره به عمل نمی آید،به همان مثال تمرین ۲ توجه کنید:

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت آریامهر)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت زرین)
خرید ۲/۰۰۰/۰۰۰	اسناد دریافتنی ۲/۰۰۰/۰۰۰
اسناد پرداختنی ۲/۰۰۰/۰۰۰	فروش ۲/۰۰۰/۰۰۰

۴- هنگام سررسید سفته در دفاتر صادر کننده و دریافت کننده سفته چه (ثبت هایی) به عمل می آید،با یک مثال توضیح دهید.

حل:

با توجه به مثال های تمرین ۲ و ۳ این تمرین را حل می کنیم :

حالت اول (بهره متعلق به سفته در تاریخ صدور آن رد و بدل می شود) :

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت آریامهر)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت زرین)
اسناد پرداختنی ۲/۰۰۰/۰۰۰	صندوق ۲/۰۰۰/۰۰۰
صندوق ۲/۰۰۰/۰۰۰	اسناد دریافتنی ۲/۰۰۰/۰۰۰

حالت دوم (بهره متعلق به سفته هنگام سررسید رد و بدل می شود)

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت آریامهر)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت زرین)
اسناد پرداختنی ۲/۰۰۰/۰۰۰	صندوق ۲/۰۰۰/۰۰۰
هزینه بهره ۸۰/۰۰۰	درآمد بهره ۸۰/۰۰۰
صندوق ۲/۰۰۰/۰۰۰	اسناد دریافتنی ۲/۰۰۰/۰۰۰

۵- شرکت افزاران در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۱ مبلغ ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال کالا به صورت نسیه از شرکت یاران خریداری نمود و یک فقره سفته ۲ماهه به فروشند

تحويل داد.مطلوب است ثبت این رویداد در دفتر روزنامه شرکت افزاران و شرکت یاران

حل:

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت افزاران)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت یاران)
۱۳۸۵/۶/۱ خرید ۳/۵۰۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۶/۱ اسناد دریافتنی ۳/۵۰۰/۰۰۰
اسناد پرداختنی ۳/۵۰۰/۰۰۰	فروش ۳/۵۰۰/۰۰۰

۶- شرکت آبکوه در تاریخ ۱۳۸۵/۴/۱ مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت وام از موسسه مالی پناه دریافت کرد و یک فقره سفته ۴ ماهه ۱۲ درصد تسلیم

موسسه نمود.مطلوب است ثبت این رویداد در دفتر روزنامه شرکت آبکوه (صادر کننده سفته) و موسسه پناه (گیرنده سفته) هنگام صدور و همچنین هنگام پرداخت وجه سفته در سررسید با فرض اینکه:

۱- بهره متعلق به سفته در سررسید سفته محاسبه و رد و بدل می شود.

۲- بهره متعلق به سفته هنگام صدور سفته محاسبه و رد و بدل می شود.

حل:

فرض ۱ (بهره متعلق به سفته در سررسید سفته محاسبه و رد و بدل می شود) :

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت آبکوه)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت/ موسسه مالی پناه)
۱۳۸۵/۴/۱ صندوق ۳/۰۰۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۴/۱ اسناد دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰
۳/۰۰۰/۰۰۰ اسناد پرداختنی	صندوق ۳/۰۰۰/۰۰۰
۱۳۸۵/۷/۳۰ اسناد پرداختنی ۳/۰۰۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۷/۳۰ صندوق ۳/۱۲۰/۰۰۰
هزینه بهره ۱۲۰/۰۰۰	درآمد بهره ۱۲۰/۰۰۰
۳/۱۲۰/۰۰۰ صندوق	اسناد دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰

$$۱۲۰/۰۰۰ = ۴/۱۲ \times ۱۲\% \div ۳/۰۰۰/۰۰۰ = \text{درآمد (هزینه) بهره}$$

فرض (۲) (بهره متعلق به سفته هنگام صدور سفته محاسبه و رد و بدل می شود) :

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت آبکوه)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت/ موسسه مالی پناه)
۱۳۸۵/۴/۱ صندوق ۲/۸۸۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۴/۱ اسناد دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰
هزینه بهره ۱۲۰/۰۰۰	صندوق ۲/۸۸۰/۰۰۰
۳/۰۰۰/۰۰۰ اسناد پرداختنی	درآمد بهره ۱۲۰/۰۰۰
۱۳۸۵/۷/۳۰ اسناد پرداختنی ۳/۰۰۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۷/۳۰ صندوق ۳/۰۰۰/۰۰۰
۳/۰۰۰/۰۰۰ صندوق	اسناد دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰

۷- فرض کنید که سفته مربوط به شرکت آبکوه در سوال قبلی سررسید توسط شرکت نکول شده باشد.مطلوبست ثبت های لازم در دفتر روزنامه شرکت

آبکوه (صادر کننده سفته) و موسسه پناه (گیرنده) سفته هنگام صدور و همچنین هنگام نکول سفته در تاریخ سررسید

حل:

حالت اول: (بهره متعلق به سفته در سررسید سفته محاسبه و رد و بدل می شود) :

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت آبکوه)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت/ موسسه مالی پناه)
۱۳۸۵/۴/۱ صندوق ۳/۰۰۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۴/۱ اسناد دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰
۳/۰۰۰/۰۰۰ اسناد پرداختنی	صندوق ۳/۰۰۰/۰۰۰
۱۳۸۵/۷/۳۰ چون وجهی پرداخت نشده ثبتی به عمل نمی آید.	۱۳۸۵/۷/۳۰ حسابهای دریافتنی ۳/۱۲۰/۰۰۰
	درآمد بهره ۱۲۰/۰۰۰
	اسناد دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰

حالت دوم: (بهره متعلق به سفته به هنگام صدور رد و بدل می شود) :

دفاتر صادر کننده سفته (شرکت آبکوه)	دفاتر گیرنده سفته (شرکت/ موسسه مالی پناه)
۱۳۸۵/۴/۱ صندوق ۲/۸۸۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۴/۱ اسناد دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰
هزینه بهره ۱۲۰/۰۰۰	درآمد بهره ۱۲۰/۰۰۰
	صندوق ۲/۸۸۰/۰۰۰
۱۳۸۵/۷/۳۰ چون وجهی پرداخت نشده ثبتی به عمل نمی آید.	۱۳۸۵/۷/۳۰ حسابهای دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰
	اسناد دریافتنی ۳/۰۰۰/۰۰۰

۸- شرکت سمندر در تاریخ ۱۳۸۵/۷/۱ مبلغ ۹۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت وام از موسسه مالی پشتیبان دریافت کرد و یک فقره سفته ۵ ماهه ۹ درصد تسلیم

موسسه نمود.مطلوب است ثبت این رویداد در دفتر روزنامه شرکت سمندر (صادر کننده سفته) و موسسه پشتیبان (گیرنده سفته) هنگام صدور سفته و

همچنین هنگام پرداخت وجه سفته در سررسید با فرض اینکه

(۱) بهره متعلق به سفته در سررسید سفته محاسبه و رد و بدل می شود.

(۲) بهره متعلق به سفته در هنگام صدور سفته محاسبه و رد و بدل می شود.

دفاتر صادر کننده سفته (سمندر)	دفاتر گیرنده سفته (موسسه پشتیبان)
۱۳۸۵/۷/۱ صندوق ۹۰۰۰۰۰۰ اسناد پرداختنی ۹۰۰۰۰۰۰ بابت دریافت وام از موسسه پشتیبان و صدور سفته ۵ ماهه	۱۳۸۵/۷/۱ اسناد دریافتی ۹۰۰۰۰۰۰ صندوق ۹۰۰۰۰۰۰ بابت پرداخت وام به شرکت سمندر و دریافت سفته ۵ ماهه
هزینه بهره ۱۲۰/۰۰۰	درآمد بهره ۱۲۰/۰۰۰ صندوق ۲/۸۸۰/۰۰۰
۱۳۸۵/۱۱/۳۰ اسناد پرداختنی ۹۰۰۰۰۰۰ هزینه بهره ۳۳۷۵۰۰ صندوق ۹۳۳۷۵۰۰ ثبت پرداخت اصل و فرع سفته ۵ ماهه موسسه شرکت پشتیبان	۱۳۸۵/۱۱/۳۰ صندوق ۹۳۳۷۵۰۰ اسناد دریافتنی ۹۰۰۰۰۰۰ درآمد بهره ۳۳۷۵۰۰ ثبت دریافت اصل و فرع سفته ۵ ماهه سمندر
$۳۳۷۵۰۰ = \frac{۵}{۱۲} \times ۹\% \times ۹۰۰۰۰۰۰ = \text{درآمد (هزینه) بهره سفته}$	

فرض ۲ (بهره متعلق به سفته هنگام صدور سفته محاسبه و رد و بدل می شود):

دفاتر صادر کننده سفته (سمندر)	دفاتر گیرنده سفته (موسسه پشتیبان)
۱۳۸۵/۷/۱ صندوق ۸۶۶۲۵۰۰ هزینه بهره ۳۳۷۵۰۰ بابت دریافت وام از موسسه پشتیبان	۱۳۸۵/۷/۱ اسناد دریافتی ۹۰۰۰۰۰۰ درآمد بهره ۳۳۷۵۰۰ صندوق ۸۶۶۲۵۰۰ بابت پرداخت وام به شرکت سمندر
۱۳۸۵/۱۱/۳۰ اسناد پرداختنی ۹۰۰۰۰۰۰ صندوق ۹۰۰۰۰۰۰ بابت پرداخت وجه سفته ۵ ماهه	۱۳۸۵/۱۱/۳۰ صندوق ۹۰۰۰۰۰۰ اسناد دریافتی ۹۰۰۰۰۰۰ ثبت دریافت وجه سفته ۵ ماهه

۹- شرکت ارس در تاریخ ۱۳۸۵/۹/۱ بابت طلب خود از شرکت کاوه یک فقره سفته ۴ ماهه بدون بهره به مبلغ ۶۰۰۰۰۰۰ ریال دریافت نمود.شرکت ارس این سفته را در تاریخ ۱۳۸۵/۹/۳۰ بابت نرخ بهره ۱۸ درصد نزد بانک تنزیل نمود.مطلوب است ثبت مربوط به تنزیل سفته در دفاتر شرکت ارس.ضمنا در صورتی که سفته در تاریخ سررسید (۱۳۸۵/۱۲/۲۹) توسط بانک وصول شود ثبت های لازم را در تاریخ سررسید در دفتر روزنامه شرکت ارس انجام دهید.

حل:

۱۳۸۵/۹/۱	اسناد دریافتنی ۶۰۰۰۰۰۰ حساب های دریافتنی ۶۰۰۰۰۰۰ دریافت سفته ۴ ماهه بدون بهره بابت طلب از شرکت کاوه
۱۳۸۵/۹/۳۰	صندوق ۵۷۳۰۰۰۰ هزینه بهره ۲۷۰۰۰۰ اسناد دریافتی تنزیل شده ۶۰۰۰۰۰۰ بابت تزیل سفته بدون بهره شرکت کاوه
۱۳۸۵/۱۲/۲۹	اسناد دریافتی تنزیل شده ۶۰۰۰۰۰۰ اسناد دریافتی ۶۰۰۰۰۰۰ بابت حذف سفته تنزیل شده شرکت کاوه

$$۲۷۰/۰۰۰ = \frac{۳}{۱۲} \times ۱۸\% \times ۶/۰۰۰/۰۰۰ = \text{هزینه تنزیل (۱)}$$

$$۵/۷۳۰/۰۰۰ = ۲۷۰/۰۰۰ - ۶/۰۰۰/۰۰۰ = \text{مبلغ دریافتنی از بانک بابت تنزیل سفته}$$

۱۰- توجه به اطلاعات سوال قبل در صورتی که بهره سفته ۱۲ درصد و هنگام صدور سفته رد و بدل شود ثبت های مربوط به تنزیل و همچنین ثبت های مربوط به وصول وجه سفته توسط بانک در سررسید را در دفتر روزنامه شرکت ارس قرار دهید؟

حل:

۱۳۸۵/۹/۱	اسناد دریافتنی ۶/۲۴۰/۰۰۰
	حساب های دریافتنی ۶/۰۰۰/۰۰۰
	ثبت دریافت سفته ۴ ماهه با بهره ۱۲٪ از شرکت کاوه
۱۳۸۵/۹/۳۰	صندوق ۵/۷۳۰/۰۰۰
	هزینه بهره ۵۱۰/۰۰۰
	اسناد دریافتی تنزیل شده ۶/۲۴۰/۰۰۰
	بابت تنزیل سفته شرکت کاوه
۱۳۸۵/۱۲/۲۹	اسناد دریافتی تنزیل شده ۶/۲۴۰/۰۰۰
	اسناد دریافتنی ۶/۲۴۰/۰۰۰
	بابت حذف سفته تنزیل شده شرکت کاوه

$$(۲) = ۶/۰۰۰/۰۰۰ \times \frac{۳}{۱۲} \times ۱۲\% = ۲۴۰/۰۰۰$$

۱۱- در صورتی که سفته تنزیل شده موضوع سوال ۹ در تاریخ سررسید (۱۳۸۵/۱۲/۲۹) نکول شود و وجه سفته نکول شده و بهره آن به اضافه ۸/۰۰۰ ریال هزینه مربوط به درخواست توسط بانک از حساب بانکی شرکت ارس برداشت شود ثبت های لازم را در دفتر روزنامه شرکت ارس بنویسید.

حل:

۱۳۸۵/۱۲/۲۹	اسناد دریافتنی تنزیل شده ۶/۰۰۰/۰۰۰
	اسناد دریافتنی ۶/۰۰۰/۰۰۰
	حذف سفته تنزیل و نکول شده شرکت کاوه
۱۳۸۵/۱۲/۲۹	حساب های دریافتنی ۶/۰۰۸/۰۰۰
	بانک ۶/۰۰۸/۰۰۰
	بابت نکول سفته شرکت کاوه و پرداخت مبلغ تعهد شده به بانک

۱۲- شرکت کیهان در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۱ مبلغ ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت وام از موسسه مالی بستان دریافت کرد و یک فقره سفته ۴ ماهه ۱۵ درصد تسلیم موسسه نمود مطلوب است ثبت این رویداد در دفتر روزنامه شرکت کیهان (صادر کننده سفته) و موسسه بستان (گیرنده سفته) هنگام صدور سفته و همچنین هنگام پرداخت وجه سفته در سررسید با فرض اینکه بهره متعلق به سفته در سررسید سفته محاسبه و رد و بدل شود.

حل:

دفاتر روزنامه صادر کننده سفته (شرکت کیهان)	دفاتر روزنامه گیرنده سفته (موسسه بستان)
۱۳۸۵/۶/۱ صندوق ۲/۵۰۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۶/۱ اسناد دریافتنی ۲/۵۰۰/۰۰۰
اسناد پرداختنی ۲/۵۰۰/۰۰۰	صندوق ۲/۵۰۰/۰۰۰
ثبت و دریافت وام از موسسه بستان	ثبت پرداخت وام به شرکت کیهان
۱۳۸۵/۹/۳۰ اسناد پرداختنی ۲/۵۰۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۹/۳۰ صندوق ۲/۶۲۵/۰۰۰
هزینه بهره ۱۲۵/۰۰۰	اسناد دریافتنی ۲/۵۰۰/۰۰۰
صندوق ۲/۶۲۵/۰۰۰	درآمد بهره ۱۲۵/۰۰۰
ثبت پرداخت اصل و فرع سفته ۴ ماهه و موسسه بستان	دریافت اصل و فرع سفته شرکت کیهان

$$۱۲۵/۰۰۰ = \frac{۴}{۱۲} \times ۱۵\% = ۲/۵۰۰/۰۰۰ = \text{درآمد (هزینه) بهره}$$

۱۳- باتوجه به اطلاعات سوال قبل در صورتی که بهره متعلق به سفته هنگام صدور محاسبه و رد و بدل شود ثبت های لازم را در دفتر روزنامه کیهان و موسسه بستان انجام دهید.

حل:

دفاتر روزنامه صادر کننده سفته (کیهان)	دفاتر روزنامه شرکت / موسسه بستان
۱۳۸۵/۶/۱ صندوق ۲/۳۷۵/۰۰۰	۱۳۸۵/۶/۱ اسناد دریافتنی ۲/۵۰۰/۰۰۰
هزینه بهره ۱۲۵/۰۰۰	درآمد بهره ۱۲۵/۰۰۰
اسناد پرداختنی ۲/۵۰۰/۰۰۰	صندوق ۲/۳۷۵/۰۰۰
ثبت دریافت وام از موسسه بستان و صدور سفته ۴ ماهه	ثبت پرداخت وام به شرکت کیهان و دریافت سفته ۴ ماهه
۱۳۸۵/۹/۳۰ اسناد پرداختنی ۲/۵۰۰/۰۰۰	۱۳۸۵/۹/۳۰ صندوق ۲/۵۰۰/۰۰۰
صندوق ۲/۵۰۰/۰۰۰	اسناد دریافتنی ۲/۵۰۰/۰۰۰
ثبت پرداخت مبلغ سفته ۴ ماهه به موسسه بستان	ثبت دریافت اصل سفته شرکت کیهان

خلاصه فصل دهم:

اصلاح اشتباهات

طبقه بندی اشتباهات:

وقوع اشتباه در حسابداری امری اجتناب پذیر است تا جایی که لوکاپاچیولی بنیانگذار حسابداری گفته است:

کسی که هیچ کاری نمیکند ، هیچ اشتباهی نمیکند ، کسی که هیچ اشتباهی نمیکند ، هیچ چیزی یاد نمیگیرد

✓ عواملی چون عدم وجودم اطلاعات ناکافیدرخورد رویدادهای مالی،تنوع و پیچیدگی موضوعات و حجم زیاد کار و غیره احتمال وقوع اشتباه در انجام عملیات حسابداری را افزایش میدهد.

اشتباه اعم از عمدی یا سهوی ممکن است در موارد زیر روی دهد:

اصلاح حسابها

مانده گیری حسابها

تجزیه و تحلیل معاملات

عدم ثبت رویدادهای مالی و...

اشتباهات دفترداری را از لحاظ امکان کشف به دو دسته میتوان تقسیم کرد:

الف) اشتباهاتی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود.

ب) اشتباهاتی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود.

الف) اشتباهاتی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود:

۱- اشتباه در محاسبه جمع ستونهای مانده حسابها در تراز آزمایشی

۲ -عدم انتقال یک طرف ثبت روزنامه به حسابهای دفترکل

✓ کشف اشتباهایی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود به شرح زیر می باشد:

۱- محاسبه مجدد جمع ستونهای تراز آزمایشی

۲ - مقابله مانده ی حسابهای دفترکل با اقلام مندرج در تراز آزمایشی

۳- کنترل نقل محاسبات مربوط به مانده گیری حسابهای دفتر کل و...

ب) اشتباهاتی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود:

۱- طرف های بدهکار و بستانکار تمام معاملاتی که از دفتر روزنامه به دفتر کل نقل شده مساوی است.

۲- محاسبات مربوط به مانده گیری حسابهای دفتر کل صحیح است.

۳- جمع ستونهای تراز آزمایشی به درستی محاسبه شده است.

از قلم افتادگی:

این اشتباه زمانی رخ میدهد که یک یا چند معامله به دلایلی نظیر گم شدن اسناد و مدارک اولیه در دفتر روزنامه ثبت نگردد.

تجزیه و تحلیل غلط یک معامله:

در تجزیه و تحلیل یک معامله ممکن است حسابهایی که باید بدهکار و بستانکار شوند به درستی تعیین نشود و یک قلم به حساب نامناسبی منتقل گردد.

اشتباهات متقابل و خنثی کننده:

گاه اثر این اشتباه به وقوع اشتباه دیگری،دقیقا به همه همان مبلغ خنثی می شود.

ثبت کردن یک معامله به مبلغ کمتر یا بیشتر در دفتر روزنامه:

مثلا ممکن است در ثبت خریدی به مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰ریال پس از کسر ۵درصد تخفیف تجاری،به جای آن که معامله به مبلغ ۱۹۰۰۰۰۰ریال در دفتر روزنامه ثبت شود،رقم ۲۰۰۰۰۰۰ریال ملاک ثبت قرارگیرد.

نقل نکردن دو طرف یک ثبت روزنامه به حسابهای دفتر کل:

این اشتباه اگرچه بر توازن ترازآزمایشی اثری ندارد ولی درصورت تهیه تراز آزمایشی چهارستونی رقم گرد عملیات دفتر روزنامه با رقم گردش عملیات دفتر کل یکسان نخواهد بود.

اشتباه در نقل اقلام:

این اشتباه زمانی رخ میدهد که معاملاتی به درسی در دفتر روزنامه ثبت گردد ولی مبلغ صحیح بدهکار و بستانکار اشتباها به بدهکار یا بستانکار حساب یا حسابهای دیگری نقل شود.

تصحیح اشتباهات:

برای تصحیح اشتباهات دو راه وجود دارد:

الف) اشتباهات در ثبت دفتر روزنامه

ب) اشتباهات در نقل اقلام از دفتر روزنامه به دفتر کل

برای تهیه سند اصلاحی ابتدا باید ثبت اولیه مشخص شود و سپس این ثبت با ثبت نادرست نوشته شده در دفتر روزنامه مقایسه و سرانجام آن ثبت نادرست قبلی تصحیح گردد.

الف) اشتباهات در ثبت دفتر روزنامه:

۱- ثبت کردن بدهکار و بستانکار نامساوی برای یک معامله

۲- ثبت کردن یک معامله به مبلغی بیشتر یا کمتر از واقع

۳-تجزیه و تحلیل نادرست یک معامله و بدهکار و بستانکار کردن حسابهای نادرست

تصحیح اشتباه در ثبت دفتر روزنامه قبل از نقل به دفتر کل:

اشتباهاتی که قبل از نقل به دفتر کل کشف می شوند معمولا باکشیدن خط روی مبلغ یا عنوان حساب غلط و نوشتن مبلغ یا نام حساب صحیح در بالای آن تصحیح شود.

کشف اشتباه در ثبت دفتر روزنامه پس از نقل به دفتر کل:

اشتباهاتی که پس از نقل به دفتر کل کشف می شوند با تهیه سند اصلاحی و ثبت آن در دفتر روزنامه تصحیح می شوند.

ب) اشتباه در نقل اقلام از دفتر روزنامه به کل:

در مواردی ک ثبت اولیه معاملات و عملیات مالی در دفتر روزنامه به درستی انجام گرفته ممکن است یک قلم به مبلغ غلط به طرف نادرست حساب و یا حساب نامربوط نقل شود.

✓ بسیاری از اشتباهات ناشی از نقل اقلام به حسابهای دفتر کل در جریان مانده گیری حسابها و تهیه ترازآزمایشی ماهانه کشف می شود.

✓ اشتباهاتی را که در نقل اقلام رخ میدهد می توان به دو دسته کلی زیر تقسیم و برای تصحیح آنها راه حل مناسب ارائه کرد:

ب -۱) اشتباه در نقل اقلام که موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود.

ب -۲) اشتباه در نقل اقلام که موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود.

ب -۱) اشتباه در نقل اقلام که موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود:

اشتباهاتی نظیر انتقال یک قلم به مبلغ غلط یا به طرف نادرست حساب موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود

ب -۲) اشتباه در نقل اقلام که موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود:

مسائل فصل دهم:

۱- چند مورد از علل وقوع اشتباهات در حسابداری را نام ببرید.

حل:

عدم وجود اطلاعات ناکافی درمورد رویدادهای مالی،حجم زیاد کار،فقدان دانش کافی در زمینه حسابداری،بی دقتی و عملیات تکراری و در برخی موارد هم به قصد سواستفاده مخفی کردن و یا ارائه نادرست اطلاعات مالی بعضی از عملیات حسابداری از جمله علل وقوع اشتباهات در حسابداری اند. از سویی دیگر اشتباه در مواردی چون اصلاح حسابها،انتقال مانده ها به ترازآزمایشی مانده گیری حسابها،ثبت معاملات در دفتر روزنامه نیز روی می دهد.

۲- آیا تساوی تراز آزمایش دلیل بر صحت ثبت،طبقه بندی و تخلیص معاملات و عملیات مالی است؟توضیح دهید.

حل:

می تواند باشد ولی نه به طور قطع.ممکن است برخی از این اشتباهات از طریق تراز آزمایشی آشکار نشود،مانند از قلم افتادگی یک قلم یا یک رویداد مالی که موجب عدم توازن ترازآزمایشی نمی شود.

۳- برخی از دلایل عدم توازن تراز آزمایشی را نام ببرید.

حل:

مواردی چون اشتباه در مانده گیری حسابها،اشتباه در نقل مبلغ مانده حسابها به تراز آزمایشی انتقال مانده بدهکار یک حساب به ستون بستانکار ترازآزمایشی و بالعکس،اشتباه در جمع ستون بدهکار و بستانکار تراز آزمایشی موجب عدم توازن ترازآزمایشی می شوند.

۴ -چه نوع اشتباهاتی با تهیه تراز آزمایشی آشکار نمی شوند؟نمونه هایی از آنها را نام ببرید.

حل:

از جمله این اشتباهات می توان به موارد زیر اشاره کرد:

الف) از قلم افتادگی ثبت یک یا چند معامله در دفتر روزنامه.

ب) ثبت یک معامله به مبلغ کمتر یا بیشتر از مبلغ واقعی آن.

ج) از قلم افتادن نقل چند آرتیکل ثبت شده در دفتر روزنامه به دفتر کل.

د) اشتباه یکسان در تعیین مانده بدهکار یک حساب و مانده بستانکار حسایی دیگر.

۵ - برای کشف اشتباه یا اشتباهاتی که موجب عدم توازن ترازآزمایشی شده است؟چه روش هایی به کار می رود؟

حل :

علاوه بر روش های گفته شده در خلاصه درس روش های زیر هم موارد استفاده قرار می گیرند:

۱- کنترل نقل مانده حسابها از یک صفحه به صفحه بعد دفتر کل.

۲- کنترل محاسبات مربوط به مانده گیری حساب های دفتر کل.

۳- مقابله مانده حساب های دفتر کل با اقلام مندرج در تراز آزمایشی.

۴- محاسبه مجدد ستون های تراز آزمایشی به تربیت عکس.

۷- اشتباهات دفتر داری از لحاظ امکان کشف در جریان عادی عملیات حسابداری به چند دسته تقسیم می شوند؟ آنها را نام ببرید.

حل:

اشتباهات دفتر داری از لحاظ امکان کشف در جریان عادی عملیات حسابداری به دو دسته زیر تقسیم می کنند:

الف) اشتباهاتی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود.

ب) اشتباهاتی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود.

۸- نمونه هایی از اشتباهاتی که از طریق تراز آزمایشی آشکار نمی شود را نام ببرید.

حل:

از جمله این اشتباهات همانطور که در تمرین ۱۴ ارائه شد موارد زیر می تواند باشد:

الف) از قلم افتادن ثبت یک یا چند معامله در دفتر روزنامه.

ب) اشتباهات متقابل و خنثی کننده.

ج) ثبت کردن یک معامله به مبلغی کمتر یا بیشتر در دفتر روزنامه.

د) تجزیه و تحلیل غلط یک معامله.

۹- منظور از اشتباهات اصولی چیست؟ توضیح دهید.

حل:

این گونه اشتباهات از طریق تراز آزمایشی آشکار نمی شوند و همان اشتباه در تجزیه و تحلیل غلط یک معامله است. بدین صورت که حسابهایی که باید بدهکار یا بستانکار شوند، بدرستی تعیین نشوند و یک قلم به حساب نامناسبی منتقل گردد. مثلاً هزینه تعمیرات یک ماشین اشتباها به حساب دارایی مربوط نقل شود.

۱۰- اشتباهاتی که ممکن است در تحریر دفتر روزنامه رخ دهد را نام ببرید؟

حل:

در تحریر دفتر روزنامه ممکن است اشتباهات زیر رخ دهد:

۶- توازن تراز آزمایشی نسبت به چه مواردی اطمینان فراهم می آورد؟

حل:

با برابر بودن جمه ستون های بدهکار و بستانکار تراز آزمایشی میتوان اطمینان حاصل نمود که:

الف) طرف های بدهکار و بستانکار تمام معاملاتی که از دفتر روزنامه به دفتر کل نقل شده مساوی است.

ب) محاسبات مربوط به مانده گیری های حساب های دفتر کل صحیح است.

ج) جمع ستون های تراز آزمایشی به درستی محاسبه شده است.

۷- اشتباهات دفتر داری از لحاظ امکان کشف در جریان عادی عملیات حسابداری به چند دسته تقسیم می شوند؟ آنها را نام ببرید.

حل:

اشتباهات دفتر داری از لحاظ امکان کشف در جریان عادی عملیات حسابداری به دو دسته زیر تقسیم می کنند:

الف) اشتباهاتی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود.

ب) اشتباهاتی که موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود.

۸- نمونه هایی از اشتباهاتی که از طریق تراز آزمایشی آشکار نمی شود را نام ببرید.

حل:

از جمله این اشتباهات همانطور که در تمرین ۱۴ ارائه شد موارد زیر می تواند باشد:

الف) از قلم افتادن ثبت یک یا چند معامله در دفتر روزنامه.

ب) اشتباهات متقابل و خنثی کننده.

ج) ثبت کردن یک معامله به مبلغی کمتر یا بیشتر در دفتر روزنامه.

د) تجزیه و تحلیل غلط یک معامله.

۹- منظور از اشتباهات اصولی چیست؟ توضیح دهید.

حل:

این گونه اشتباهات از طریق تراز آزمایشی آشکار نمی شوند و همان اشتباه در تجزیه و تحلیل غلط یک معامله است. بدین صورت که حسابهایی که باید بدهکار یا بستانکار شوند، بدرستی تعیین نشوند و یک قلم به حساب نامناسبی منتقل گردد. مثلاً هزینه تعمیرات یک ماشین اشتباها به حساب دارایی مربوط نقل شود.

۱۰- اشتباهاتی که ممکن است در تحریر دفتر روزنامه رخ دهد را نام ببرید؟

حل:

در تحریر دفتر روزنامه ممکن است اشتباهات زیر رخ دهد:

الف) ثبت کردن بدهکار و بستانکار نامساوی برای یک معامله

ب) ثبت کردن یک معامله به مبلغی بیشتر یا کمتر از واقع

ج) تجزیه و تحلیل نادرست یک معامله و بدهکار و بستانکار کردن حساب های نادرست.

۱۱- اشتباهات دفتر روزنامه که قبل از انتقال اقلام از دفتر روزنامه به دفتر کل کشف می کردند، چگونه تصحیح می شوند؟ با ذکر مثال توضیح دهید

حل:

این گونه اشتباهات معمولاً با کشیدن خط روی مبلغ یا عنوان حساب غلط و نوشتن مبلغ یا نام حساب صحیح در بالای آن تصحیح می شود.

مثال (حسابداری آموزشگاه مریم در ارتباط با خرید ملزومات به مبلغ ۱۲۰/۰۰۰ ریال در تاریخ دهم مهر ۸۵ ثبت زیر را انجام داد:

۱۳۸۵/۷/۱۰ ملزومات ۲۱۰/۰۰۰

صندوق ۲۱۰/۰۰۰

خرید ملزومات به طور نقد

در صورتی که حسابداری آموزشگاه قبل از انتقال مبالغ فوق به دفتر کل متوجه اشتباه خود گردید و ثبت اصلاحی زیر را در تاریخ ۱۵ مهرماه انجام داد:

۱۳۸۵/۷/۱۵ ملزومات ~~۲۱۰/۰۰۰~~ ← ۱۲۰/۰۰۰

صندوق ~~۲۱۰/۰۰۰~~ ← ۱۲۰/۰۰۰

خرید ملزومات به طور نقد

۱۲- اشتباهات دفتر روزنامه که بعد از انتقال اقلام از دفتر روزنامه به دفتر کل کشف می کردند چگونه تصحیح می شوند؟

حل:

این گونه اشتباهات با تهیه سند اصلاحی و ثبت آن در دفتر روزنامه تصحیح می شوند. به عنوان مثال: اگر در تمرین ۱۱ حسابدار آموزشگاه مریم این ثبت اشتباه را به دفتر کل هم منتقل داده باشد در تاریخ ۱۵ مهر ۱۳۸۵ متوجه اشتباه خود گردد صبت اصلاحی زیر را در نظر داریم:

۱۳۸۵/۷/۱۵ صندوق ۹۰/۰۰۰

ملزومات ۹۰/۰۰۰

بابت اصلاح ثبت ۱۳۸۵/۷/۱۰ بابت خرید ملزومات به طور نقد و ثبت آن به مبلغ بیشتر

۱۳- اشتباه در نقل اقلام که موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود به چند طریق صحیح می شود؟ آنها را بنویسید و با ذکر مثال توضیح دهید.

حل:

اشتباهاتی نظیر انتقال یک قلم به مبلغ غلط یا به طرف نادرست حساب موجب عدم توازن تراز آزمایشی می شود. که برای تصحیح آن دو روش وجود دارد:

۱- کشیدن خط روی مبلغ غلط و نوشتن مبلغ صحیح در بالای آن و یا در ستون مناسب حساب مربوط به دفتر کل.

۲- تعیین تفاوت مبلغ غلط و مبلغ صحیح و ثبت آن در حساب مربوط در دفتر کلیه نحوی که اثر اشتباه خنثی و مانده حساب اصلاح شود.

مثال) خرید نقدی ملزومات به مبلغ ۵۰۰/۱۸ ریال ب طور صحیح در دفتر روزنامه ثبت شده اما به جای مبلغ ۵۰۰/۱۸ ریال اشتباها مبلغ ۸۰۰/۱۵ ریال به حساب ملزومات در دفتر کل نقل شده است، برای اصلاح این اشتباه روی مبلغ ۸۰۰/۱۵ ریال در دفتر کل خط کشیده و مبلغ ۵۰۰/۱۸ در بالای آن نوشته می شود.

۱۴- اشتباه در نقل اقلام که موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود چگونه تصحیح می شود؟ توضیح دهید.

حل:

اشتباهاتی نظیر نقل یک قلم به حساب نامربوط موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود. این گونه اشتباهات معمولا در جریان تطبیق حساب ها کشف و روی ثبتی که به طور نادرست به دفتر کل انتقال یافته خط کشیده و ثبت مربوط در حساب درست نوشته می شود.

مثال) در تاریخ اول دی ماه ۱۳۸۵ مبلغ ۲۰/۰۰۰ ریال بابت هزینه تلفن در دفتر روزنامه به درستی به حساب هزینه تلفن بدهکار و صندوق بستانکار گردید اما در نقل این معامله به دفتر کل اشتباها مبلغ ۲۰/۰۰۰ ریال به جای حساب هزینه تلفن به حساب هزینه حق العمل بدهکار شد. برای تصحیح این اشتباه ابتدا روی سطری که اشتباها در حساب هزینه حق العمل نوشته شده است خط کشیده می شود و ثبت مربوطه در حساب درست (حساب هزینه تلفن) نوشته می شود.

۱۵- حسابدار شرکت آیدین در تیرماه ۱۳۸۵ هنگام ثبت هزینه آب و برق به جای هزینه آب و برق حساب هزینه تعمیرات را بدهکار کرده است. این اشتباه در تاریخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۵ بعد از انتقال به دفتر کل کشف شد. مطلوبست:

انجام اقدامات لازم به منظور اصلاح این اشتباه.

حل:

در این مورد حسابدار هم در دفتر روزنامه و هم در دفتر کل ثبت را نادرست انجام داده و کشف اشتباه در ثبت دفتر روزنامه پس از نقل به دفتر کل صورت گرفت که نیاز به ثبت اصلاحی و ثب آن در دفتر روزنامه داریم

۱۳۸۵/۱۲/۱۵ *هزینه آب و برق*

هزینه تعمیرات

۱۶- حسابدار شرکت افرا پرداخت مبلغ ۶۰۰/۰۰۰ ریال به یکی از بستانکاران شرکت را در دفاتر ثبت ننموده است، اثر این اشتباه به ترازنامه و سود و زیان شرکت چیست؟

حل:

این عدم ثبت از یک طرف موجب عدم توازن تراز آزمایشی نمی شود. (یعنی از قلم افتادن یک رویداد) از طرفی دیگر عدم این ثبت موجب می شود حساب صندوق در ترازنامه مبلغ ۶۰۰/۰۰۰ ریال بیشتر نشان داده شده و حساب های پرداختنی مبلغ ۶۰۰/۰۰۰ ریال بیشتر نشان داده شود. (افزایش دارائی ها و افزایش بدهی ها در ترازنامه) و بر سود و زیان اثری ندارد.

۱۷- حسابدار شرکت آسیا در اسفند ماه ۱۳۸۵ هنگام ثبت هزینه استهلاک ساختمان به جای استهلاک انباشته ساختمان، حساب ساختمان را بستانکار کرده است. این اشتباه در همان تاریخ اما بعد از انتقال به دفتر کل کشف شد، مطلوبست:

حل:

ثبت صحیح بابت هزینه استهلاک ساختمان

هزینه استهلاک ساختمان

استهلاک انباشته ساختمان

که حسابدار به طور نادرست ثبت زیر را انجام داد:

هزینه استهلاک ساختمان

ساختمان

و این اشتباه بعد از انتقال به دفتر کل کشف شد، پس نیاز به ثبت اصلاحی است که ثبت اصلاحی زیر را خواهیم داشت:

ساختمان

استهلاک انباشته ساختمان

۱۸- در تاریخ ۱۰ آذرماه ۱۳۸۵ شرکت آدینه یک دستگاه ساختمان به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری کرد. خرید ساختمان

اشتباهها به ترتیب زیر در دفتر روزنامه ثبت و به حساب های دفتر کل نقل شده است:

دفتر روزنامه

شماره سند حسابداری	تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
	۱/۹/۱۰ ۳۸۵	زمین صندوق بابت خرید نقدی یک دستگاه ساختمان		۵/۰۰۰/۰۰۰	۵/۰۰۰/۰۰۰

در صورتی که این اشتباه در تاریخ ۳۰ دی ماه ۱۳۸۵ کشف شده باشد،ثبت روزنامه مناسب جهت اصلاح اشتباه مزبور را بنویسید.
حل:

اشتباه در ثبت هم در دفتر روزنامه و هم در دفتر کل صورت گرفته پس نیاز به ثبت اصلاحی داریم :

۱۳۸۵/۱۰/۳ ساختمان ۵/۰۰۰/۰۰۰

زمین ۵/۰۰۰/۰۰۰

۱۹- حسابدار شرکت بوستان در ثبت خریدی به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال پس از کسر ۵ درصد تخفیف تجاری به جای آن که معامله را به مبلغ ۱/۹۰۰/۰۰۰ ریال در دفتر روزنامه ثبت نماید رقم ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال را ملاک ثبت قرار داده و آن را در تاریخ ۱۳۸۵/۷/۵ در دفتر روزنامه ثبت و به دفتر کل منتقل نموده است.در صورتی که اشتباه در تاریخ ۱۳۸۵/۱۰/۳۰ کشف شده باشد نحوه اصلاح آن به چه صورت است؟
حل:

ثبت صحیح بابت خرید پس از کسر تخفیف تجاری ۵٪

خرید کالا ۱/۹۰۰/۰۰۰

صندوق / حسابهای پرداختنی ۱/۹۰۰/۰۰۰

ولی حسابدار شرکت بوستان رویداد را به صورت زیر به اشتباه ثبت زد:

خرید کالا ۲/۰۰۰/۰۰۰

صندوق/ حسابهای پرداختنی ۲/۰۰۰/۰۰۰

و این اشتباه به دفتر کل هم منتقل شده پس به ثبت اصلاحی نیاز داریم:

۱۳۸۵/۷/۵ صندوق / حسابهای پرداختنی ۱۰۰/۰۰۰

خرید کالا ۱۰۰/۰۰۰

۲۰- مانده حساب صندوق شرکت نگارا در پایان سال ۱۳۸۶ مبلغ ۴۸۵/۰۰۰ ریال است.پس از بررسی دفاتر و اسناد و مدارک شرکت مشخص شد که اشتباهات زیر در مورد این حساب اتفاق افتاده است:

الف) وصول مبلغ ۶/۰۰۰ ریال از مطالبات شرکت به حساب های پرداختنی بدهکار و به حساب صندوق بستانکار شده است.

ب) در انتقال مبلغ ۷/۰۰۰ ریال از بدهکار در دفتر روزنامه به دفتر کل به جای حساب های پرداختنی اشتباها حساب صندوق بستانکار شده است.

ج) وصول مبلغ ۱۲/۰۰۰ ریال از مطالبات شرکت،ثبت دفتر روزنامه و دفتر کل ثبت نشده است.

د) مبلغ ۹/۰۰۰ ریال از فروش های نقدی و همچنین مبلغ ۳/۰۰۰ ریال از خریدهای نقدی شرکت ثبت دفاتر نشده است.

و) پرداخت مبلغ ۱۵/۰۰۰ ریال بابت هزینه تعمیرات اشتباها به مبلغ ۵۱/۰۰۰ ریال در دفتر روزنامه و کل ثبت شده است.

ی) پرداخت مبلغ ۴۵/۰۰۰ ریال توسط چک از حساب بانکی شرکت به حساب صندوق بستانکار شده است.این چک بابت خرید نقدی صادر شده است.

مطلوبست :

تعیین مانده صحیح حساب صندوق شرکت نگارا در پایان سال ۱۳۸۶.

حل:

صندوق

مانده ۴۸۵/۰۰۰	۳/۰۰۰(د)
الف) ۱۲/۰۰۰	
ب) ۷/۰۰۰	
ج) ۱۲/۰۰۰	
د) ۹/۰۰۰	
و) ۴۵/۰۰۰	
ی) ۴۵/۰۰۰	
۶۰۶/۰۰۰	۳/۰۰۰
۶۰۳/۰۰۰	

۲۱- حسابدار شرکت آبان در تیرماه ۱۳۸۵ هنگام ثبت هزینه آب و برق به جای هزینه آب و برق حساب هزینه تعمیرات را بدهکار کرده است این اشتباه در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۱۵ بعد از انتقال به دفتر کل کشف شد. مطلوب است انجام اقدامات لازم به منظور اصلاح این اشتباه؟
حل:

در این مورد حسابدار هم در دفتر روزنامه هم در دفتر کل ثبت را نادرست انجام داده و کشف اشتباه در دفتر روزنامه پس از نقل به دفتر کل صورت گرفت که نیاز به ثبت اصلاحی و صبت آن در دفتر روزنامه داریم.

۱۳۸۵/۶/۱۵ هزینه آب و برق

هزینه تعمیرات

البته اشتباه بالا موجب عدم توازن تراز آزمایشی نخواهد شد چون ماهیت هر دو حساب هزینه است.